

ZKB se umika iz Vipavske doline

Kdo so gojenci VZS Mitja Čuk?

Preverjali bodo (ne)varnost novega štandreškega krožišča

Pri Sovodnjah odkrili temelje rimskega mostu

Primorski dnevnik

SOBOTA, 15. SEPTEMBRA 2012

št. 218 (20.541) leto LXVIII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 24. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 7786339

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 356320, fax 0481 356329

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,20 €

CENA V SLOVENIJI 1,20 €

20915

9 771124 660071

Obama ima smolo kot Carter

DUŠAN UDOVIČ

Alarmančna naglica, s katero se je te dni po državah Bližnjega vzhoda razširil protiameriški gnev muslimanskih fundamentalističnih skupin, daje misliti, da je do Mohameda in islama žaljivi film samo povod, spretno izrabljena priložnost. Vzroke je treba iskati globlje, verjetno v tisti »arabski pomladi«, ki je kot nedorečena zgodba obvisela na pol, ali sploh poniknila v marsikateri od arabskih držav. Domnevna »laičnost« lanskoletnih protestov, za katere je kazalo (zlasti v Egiptu), da potekajo v znamenju želje po modernizaciji in demokratičnih spremembah se je kmalu izčrpala. Danes so spet na površju bojevitosti islamski skrajneži in protizahodna gesla, Združene države Amerike pa zopet glavni vir zla.

Kako se bo razvila ta zgodba, je težko predvidevati, že sedaj pa lahko rečemo, da utegne njene posledice težko občutiti ameriški predsednik Barack Obama. Njegov tekmelec Mitt Romney je nemudoma izkoristil priložnost, predsedniku očital popustljivost in volivce spomnil na »dobre stare čase«, ko je Amerika še kaj dala nase in bila sposobna nastopati kot svetovni policaj. Obama ima podobno smolo kot nekdanji demokratični predsednik Jimmy Carter, ki ga je med predsedniško kampanjo za drugi mandat pred dobrimi tremi desetletji presenetila ugrabitev ameriških talcev na ambasadi v Teheranu. Končalo se je tako, da je na volitvah zmagal republikanec Ronald Reagan, Carter pa je šel v zgodovino kot menda edini demokratični predsednik, ki ni bil izvoljen še v drugo. No, še je čas in upanje, da se za Obama tokrat stvari iztečejo bolje kot za Carterja.

SPORNI FILM - V Kartumu ob ameriškem napadli tudi nemško in britansko veleposlaništvo

Ob petkovi molitvi v protestih več mrtvih

V Libanonu, kjer je včeraj začel obisk papež Benedikt XVI., ubit protestnik

TRST - Predstavitev raziskave Slorija o 8. členu zaščitnega zakona Kako je z rabo slovenščine v odnosih z javnimi upravami in ustanovami?

TRST - V dvorani Tessitori deželnega sveta Furlanije Julijske krajine v Trstu so včeraj popoldne predstavili javnosti rezultate raziskave, ki jo je po naročilu Institucionalnega paritetnega odbora za vprašanja slovenske manjšine

med septembrom 2010 in marcem 2011 izvedel Slovenski raziskovalni inštitut, pod drobnogled pa je postavila izvajanje 8. člena zaščitnega zakona o pravic do rabe slovenskega jezika v odnosu z javnimi upravami in ustanovami. Raziska-

va je pokazala, da je kar lepo število uprav in ustanov poskrbelo za poslovanje v slovenščini, k čemur je gotovo pripomoglo pozitivno ozračje, ostaja pa vprašanje, koliko se pravic poslužujemo sami.

Na 3. strani

KARTUM, BEJRUT, TUNIS - Ob petkovi molitvi so se protesti v muslimanskem svetu proti ZDA še zaostri- li, bilo pa je tudi več mrtvih. Več tisoč protestnikov, jeznih zaradi do muslimanov žaljivega ameriškega filma, je včeraj v sudanski prestolnici Kartumu napadlo ameriško, britansko in nemško veleposlaništvo. Dva protestnika sta bila ubita. O nasilnih protestih poročajo tudi iz Tunizije, kjer so umrle tri osebe. V Libanonu, kjer je včeraj tridnevni obisk začel papež Benedikt XVI., pa je bil v spopadih med policijo in islamisti ubit protestnik.

Na 11. strani

Danes v Kopru proslava ob vrnitvi Primorske k matici

Na 2. strani

V Sežani oropali banko

Na 2. strani

Jindal Italija ne namerava prodati tovarne Sertubi

Na 5. strani

Iz Trsta poziv SKP za uporabo matičnih celic

Na 5. strani

V Škocjanu avto podrl bivšega župana

Na 13. strani

V Gorici bodo odstranili kolesarsko »stezico«

Na 13. strani

TRST - Začetek pouka v novem šolskem letu Na Tržaškem 2518 mladih v slovenskih vrtcih in šolah

f 6

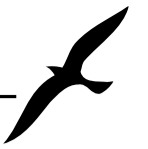

kakšna usoda nas čaka

BON BON chocolate
dolciami - ingredienti - decorazioni

Božansko dobri konfeti

Trst
ul. Carducci 25
Gorica
ul. Garibaldi 6
Tržič
ul. S. Ambrogio 18
Ljubljana
Trg Ajdovičina 4

KOPER - Osrednja slovesnost ob 65. obletnici danes ob 11. uri na Ukmarjev trgu

Praznik vrnitve Primorske k matici v znamenju spomina in solidarnosti

Organizatorja MO Koper in ZZB NOB - Slavnostni govornik Danilo Türk - Brez državne proslave

KOPER - Letošnji praznik vrnitve Primorske k matici domovini 15. septembra v Kopru bodo Primorci obeležili v znamenju spomina in solidarnosti. Tako bodo na športnih prireditvah zbirali sredstva za nakup defibrilatorjev in za pomoč starejšim osebam na domu. Slavnosti govornik na današnji osrednji proslavi v Kopru bo predsednik republike Danilo Türk.

Praznovanje ob priključitvi Primorske k matici, s katerim letos obeležujemo 65. obletnico od uveljavitve pariške mirovne pogodbe, organizirata Mestna občina Koper in vsa primorska združenja pri Zvezi združenj borcev za vrednote NOB. Zaradi vladnih varčevalnih ukrepov državne proslave kljub letošnji okrogli obletnici ne bo.

Osnovna ideja praznovanja je, da naredimo nekaj zase in se spomnimo, od kod prihajamo, je ob predstavitvi programa pojasnila režiserka Katja Pegan. Praznovanje po njenih besedah tako črpa iz korenin, se dotika današnjega časa in seže do senzibilnosti in multikulturalnosti, ki jo živi Primorska v tem trenutku.

Na osrednji proslavi ob 11. uri na Ukmarjevem trgu v Kopru, poimenovani Spomin, bo nastopilo prek 150 pevcev ob spremljavi Pihalnega orkestra Koper. Slavnosti govornik bo predsednik republike Danilo Türk, goste pa bodo nagovorili še koprski župan Boris Popovič, predsednik pokrajinskega sveta Zveze združenj borcev za vrednote NOB za Južno Primorsko Jerko Čehovin, predsednik koprške zveze borcev Boris Kralj in nekdanji župan sosednje Doline ter pobudnik odprte meje Edvin Švab.

Ob 12. uri bodo z Ukmarjevega trga krenili tekači, ki se bodo pomerili na 2.400 metrov dolgem dobrodelnem teku, poimenovanem Moč. Luka Koper bo organizatorjem za vsakega udeleženega podarila 10 evrov. Zbrani denar bodo namenili za nakup defibrilatorjev, ki jih bodo porazdelili med občine, od koder prihajajo tekači.

Sledila bo nogometna tekma Tovarištvo ob 17. uri na Stadionu Bonifika, na kateri se bodo pomerili primorski župani, poslanci, gospodarstveniki in kulturniki. Zbrana sredstva bodo namenili desetim primorskim centrom za socialno delo za pomoč na domu starejšim občanom.

Praznovanje se bo sklenilo s koncertom Ljubezzen ob 20. uri na Titovem trgu, na katerem bo med drugimi mogoče prisluhniti obalnemu komornemu orkestru, Tinkari Kovač, Eroici in Otu Pestnerju. Zmagovalcem športnih prireditev bodo primorski olimpijci izročili priznanja.

Praznik priključitve Primorske matici skriva v sebi po besedah Čehovina tudi nekaj grenkobe, saj je ob uveljavitvi pariške mirovne pogodbe na drugi strani meje ostalo precej Slovencev. Ker gre letos za 65. obletnico dogodka, želijo praznik še bolj poudariti. Vlada je marca letos sklenila, da državne proslave kljub okrogli obletnici ne bo, zato je bilo po njegovem jasno, da morajo borčevske organizacije proslavo organizirati same.

Po mnenju predsednika koprskih borcev Borisa Kralja gre pri vladni odgovodi državne proslave ob vrnitvi Primorske matici sicer bolj za prispevek k protiborčevskim kot varčevalnim ukrepom.

Vrnitev Primorske k matici domovini se v Sloveniji praznuje v spomin na uveljavitve pariške mirovne pogodbe 15. septembra 1947. Pogodba je takratni Jugoslaviji prinesla velik del Primorske, Istro južno od Mirne, Reko, Zadar in otoke. Praznik vrnitve Primorske je državni praznik od leta 2006. (STA)

Koper bo danes prizorišče osrednje proslave ob 65. obletnici vrnitve Primorske k matici

SEŽANA - Včeraj zjutraj je prišlo do ropa v Banki Koper

Bliskovit naskok na banko

Trije zamaskirani moški so ob 8.43 vdrli v banko - Zbežali so z belim twingom, ki so ga policisti nekaj ur pozneje našli - Storilci še na begu

SEŽANA - Sežano so včeraj preplavili policisti. Ob 8.43 je namreč v Banki Koper (na trgu ob pošti) prišlo do ropa. Trije zamaskirani moški so planili v bančne prostore in od zaposlenih za okenca zahtevali denar. Ko so slednjega dobili, so v naglici zapustili banko in zbežali z belim twingom z ljubljansko registrsko tablico. Po prvih informacijah ni bil nihče - ne uslužbenci ne stranke, ki so se ob tisti uri mudile v banki - poškodovan.

Policisti koprške policijske enote so po celotnem teritoriju nemudoma postavili policijske blokade in celo s helikopterjem preletavali širše območje, da bi zasledili avtomobil. Ker so informacije o avtomobilu in storilcih policisti sporočili tudi prek medijev, se je nekaj ur pozneje javil občan, ki je zagledal dotični avtomobil parkiran pred nekim blokom v okolici Sežane. Na ogled avtomobila so se pripeljali tudi kriminalisti, medtem ko so se policisti lotili kapilarnega iskanja storilcev po okolici. Po spletni skupnosti facebook so se včeraj oglasili številni »zamejski« prebivalci bloka, ki so se spraševali čemu ves ta neobičajen naval policistov.

V Sežani so bili včeraj vsi presenečeni nad bliskovitim dogodkom. Nekateri mimoidoči se sploh niso zavedli, da je do njega prišlo. V drogeriji so nam povedali, da je neka starejša ženska ravno v banki polagala ček, ko je za pultom videla po glavi pokritega moškega. Takoj je pomislila, da pretirava, saj še ni takega mraza, potem pa je ugotovila, da drži v rokah pištolo. Stranke so morale leči na tla, vse pa je bilo zelo hitro in skorajda filmsko nerealno. Iz koprške policijske enote so nam potrdili, da so roparji s seboj imeli orožje, sicer pa ne vedo, ali je bilo to pravo ali ne. (sas)

Območje pred banko je bilo včeraj pod policijskim nadzorom

KROMA

SLOVENIJA - Kolegij predsednika DZ zavrnil predlog SLS

Pukšičeva komisija ne bo smela neomejeno potovati v tujino

LJUBLJANA - Kolegij predsednika DZ Gregorja Viranta je včeraj zavrnil predlog sprememb pravilnika o mednarodni dejavnosti, s katerimi bi komisiji za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu ter njenemu predsedniku Francu Pukšiču dovolili neomejeno število potovanj v tujino. Komisiji pa so odobrili obisk slovenske skupnosti v Južni Ameriki.

Predlog sprememb so vložili v poslanski skupini SLS, kjer so komisiji za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu, ki jo vodi njihov poslanec Franc Pukšič, želeli omogočiti več obiskov v tujini. V DZ so namreč z namenom varčevanja močno omejili poslanska potovanja. V SLS so tako predlagali, da bi omenjeni komisiji, ki sedaj v skladu s pravilnikom lahko največ dvakrat na leto obišče slovensko skupnost v sosednjih državah, dovolili neomejeno število takšnih obiskov. V druge evropske države pa bi komisija lahko potovala štirikrat na leto. Poleg tega so predlagali, da omejitev največ dveh udeležb letno na dogodku v tujini, ki ne velja za predsednika in podpredsednika komisije za narodnosti, ne bi veljala tudi za predsednika in podpredsednika komisije za Slovence v zamejstvu in po svetu. S sedanji omejitvami naj bi bilo namreč ohranjeno izvajanje ustavnih in zakonskih nalog komisije. Kot je po-

jasnil Pukšič, je imela komisija v programu obisk manjšin v vseh štirih sosednjih državah, a so lahko obiskali le dve.

Predsednik DZ Virant se je strinjal, da ima omenjena komisija drugačen status od drugih in bi zanjo morale veljati specifične, a se ne strinja, da bi bili ti obiski neomejeni in bi komisija dobila "bianco menico". Zato je predlagal, naj v SLS pripravijo nov, kompromisni predlog, ki bi vseboval določene omejitve.

S tem so se strinjali tudi v poslanskih skupinah PS, SD, DL in DeSUS. Kot je dejal Jani Möderdorfer (PS), ne morejo pristati, da bi Pukšič lahko neomejeno potoval "kamor koli kadar koli", saj morajo za vse veljati enaka pravila. Po mnenju Janke Vebra pa bi bilo nujno, da komisija pripravi letni program obiskov. Tudi Franc Jurša (DeSUS) pravi, da bi spremembe pravilnika podprl, a bi moralo biti število obiskov v tujini omejeno.

Po drugi strani pa je poleg poslanske skupine SLS, ki je spremembe predlagala, tak predlog podprl tudi vodja poslancev SDS Jože Tanko, kot je dejal, je predlog razumen in ni pretiran, poleg tega pa bi bilo modro, da na primerni ravni ohranjajo stik s Slovenci zunaj meja države. (STA)

SLOVENIJA

V DSN zaskrbljeni zaradi odpuščanja in slabšanja delovnih pogojev novinarjev

LJUBLJANA - V Društvu novinarjev Slovenije (DNS) poudarjajo, da z veliko zaskrbljenostjo spremljajo zadnje dogodke v slovenskih medijih. Po odpuščanjih v Žurnalnu in zavemanju predsednika uprave Dela Jurija Giacomellija družstvo poziva uprave medijskih podjetij, naj krize medijske industrije ne izkoriščajo za odpuščanja in slabšanja delovnih pogojev novinarjev.

Poudarjajo, da niso zaskrbljeni le zaradi potencialne izgube delovnih mest, ampak tudi zato, ker jih je ob dejstvu, da je prezaposlovanje k drugim medijem skrajno oteženo, strah, da bo takšen razvoj dogodkov v medijih škodil predvsem pravici državljanov do obveščeniosti.

Ob tem so v DNS spomnili na zamenjavo predsednika uprave Dela. "Ker lastniki niso bili sposobni verodostojno pojasniti razlogov menjav v največjem mediju in ker lastniške in dolžniške razmere v Pivovarni Laško dopuščajo potencialni državni vpliv, so se pojavila ugibanja o morebitnih političnih ozadjih," navajajo v društvu in dodajajo, da bodo z veliko pozornostjo spremljali razvoj dogodkov.

V podjetju Žurnal Media se je že pred tem odvil drugi val odpuščanj redno zaposlenih in honorarnih novinarjev, izpostavlja v DNS. Podobni "črni scenariji" se lahko odvijajo tudi v nekaterih drugih medijih, so še zapisali v društvu. "Če se bodo procesi z nezmanjšanim tempom odvijali naprej, bomo v Sloveniji že kmalu lahko gledali pravo malo medijsko pogorišče," opozarjajo v DNS.

TRST - Predstavitev raziskave Slorija o izvajanju 8. člena zaščitnega zakona

Lepo število javnih uprav in ustanov skrbi za poslovanje tudi v slovenščini

Vprašanje je, koliko se pravice do rabe jezika tudi sami poslužujemo - Pomen spremenjenega ozračja

TRST - Lepo število javnih uprav in ustanov v Furlaniji Julijski krajini je poskrbelo za poslovanje tudi v slovenskem jeziku, k temu je gotovo pripomoglo pozitivno ozračje, čeprav ostaja še naprej vprašanje, koliko se Slovenci v Italiji pravice do rabe maternega jezika v odnosu z omenjenimi upravami in ustanovami poslužujemo, ravno tako se postavlja vprašanje osebja z znanjem slovenskega jezika, ki je zaposleno le za določen čas oz., če je stalno zaposleno, ni pa formalno zadolženo za rabo slovenščine v stikih z uporabniki. Pomembno pa je, da sta zaščitna zakona št. 482/1999 in 38/2001 uvedla slovenščino v poslovanje javnih uprav tudi v videmski pokrajini, čeprav med osebjem z znanjem slovenske prevladuje predvsem raba krajevnih narečij. Ravno tako bi bila potrebna večja strogost pri selekciji prevajalcev. To in še marsikaj je izšlo z včerajšnje popoldanske predstavitve raziskave o izvajanju 8. člena zaščitnega zakona za Slovence v Italiji št. 38/2001, ki jo je Institucionalni paritetni odbor za vprašanja slovenske manjšine predlanskim naročil Slovenskemu raziskovalnemu inštitutu.

Predstavitev je potekala v dvorani Tessitori deželne svete FJK ob prisotnosti predsednice paritetnega odbora Jole Namor in njenega predhodnika Bojana Brezgarja, ki je vodil srečanje, ter predstavnikov Slorija Emidija Susiča in Zaire Vidali, ki so prisotnim članom odbora, politikom, upraviteljem in predstavnikom krovnih organizacij ter drugim občanom orisali izsledke raziskave, ki je potekala od septembra 2010 do marca leta 2011. Junija lani so rezultate predstavili članom odbora, do javne predstavitve pa je prišlo včeraj, spodbudila pa je tudi razpravo, o kateri bomo poročali posebej.

Podatki, ki jih nudi raziskava, se torej nanašajo na obdobje september 2010-marec 2011, kar pomeni, da se je v nekaterih primerih položaj mogoče medtem že spremenil, kar posebej velja za tiste primere, ko grede storitve v slovenskem jeziku prek osebja, ki je zaposleno za določen čas, je bilo rečeno. Raziskovalci Slo-

rija so najprej določili upravne organe na ravni dežele, pokrajin in občin, krajevne pravne organe in decentralizirane državne uprave, ki morajo zagotavljati rabo slovenskega jezika: to je vrsta izbranih služb in uradov deželne uprave FJK, potem so tu tri pokrajinske uprave, 32 občinskih uprav, trinajst pravnih organov, 41 državnih uprav, dve gorski skupnosti, štiri podjetja za zdravstvene storitve ter osem podjetij oz. družb za upravljanje javnih storitev. Sledile so faza intervjujev s predstavniki omenjenih ustanov, dalje analiza njihovih spletnih strani ter pilotno preverjanje izvajanja 8. člena pri nekaterih ustanovah. Raziskovalce je zanimalo predvsem, kakšen je položaj glede ustnega in pisnega sporazumevanja na relaciji pripadnik narodne skupnosti - javna uprava oz. ustanova, dalje položaj na področju prevajanja aktov, obrazcev, javnih obvestil in komunikacije ter v zvezi z dvojezičnim osebjem in uradi za slovenski jezik.

Glede ustnega in pisnega sporazumevanja v službah Dežele FJK, slednje v glavnem nudijo ustni odgovor razen deželnega sveta, možnost prejetja pisnega odgovora pa obstaja pri vseh izbranih službah in organih. Ob Deželi pa vse tri pokrajine - tržaška, goriška in videmska - nudijo pravico do ustnega in pisnega odgovora v slovenskem jeziku, glede občin pa to pravico nudijo vse občine na Tržaškem in Goriškem, medtem ko so na Videmskem močno prisotna krajevna narečja. Od državnih ustanov jih 21 nudi možnost ustnega, 20 pa pisnega odgovora v slovenščini. Podobna slika se opazovalcu kaže na področju prevajanja aktov in obrazcev oz. javnih obvestil in komunikacije v slovenskem jeziku, medtem ko je oseb v deželnih, pokrajinskih, občinskih in državnih uradih z znanjem slovenskega jezika kar nekaj (razpoložljivi podatki, če se nismo uštel, presega število dvesto), le del te množice pa se izrecno ukvarja s poslovanjem v slovenščini. Urade za slovenski jezik ima večina pokrajin (razen tržaške in Dežele), v obdobju poteka raziskave pa so taki uradi delovali v osmih občinah, zdaj pa naj bi jih bilo petnajst. (iz)

Raziskava je vzela v poštev obdobje med septembrom 2010 in marcem 2011

KROMA

SOLIDARNOST - Iz Mirandole, ki jo je močno prizadel potres Na enotedenskem obisku sedem dijakov iz Emilije-Romagne

prav predstavniki deželne civilne zaščite, ki so potresencem pomagali v kampih za brezdomce. Kasneje pa se je porodila zamisel, da bi skupini mladih s tega območja ponudili možnost, da pred začetkom šolskega leta preživijo brezskrbni teden in spoznajo nove kraje, kot je povedal direktor Naravnega parka Julijskih Predalp Stefano Santi.

Skupina dijakov se je tako iz Mirandole odpravila s spremljevalko, občinsko sodelavko Margherito Giannico, prejšnjo nedeljo. Gostje so spali na sedežu parka v Rezziji, v tem vesni pa so ogledali znamenitosti in naravne lepote na celotnem ozemlju, ki ga zaobjema Naravni park Julijskih Predalp. V četrtek so bili tako dijaki iz Emilije, za katere je bil izlet v naše kraje zelo lepa izkušnja, na primer v Zavrhu v Terski dolini, kjer so si ogledali tamkajšnjo jamo. Bili pa so tudi na Montažu in v Pušji vesi.

V Mirandoli bo pouk stekel v ponedeljek, popotresna obnova pa poteka zelo počasi, so povedali gostje iz Emilije. Nekaj družin na žalost še vedno živi v zasilnih bivališčih, brez svojega sedeža pa je na primer še vedno tudi občinska uprava, ki si začasne prostore deli s šolo. (NM)

REZIJA - Sedem dijakov nižje srednje šole Francesco Montanari iz Mirandole, kraja pri Modeni v Emiliji - Romagni, ki ga je spomladi letos prizadel močan potres, je ta teden gostil Naravni park Julijskih Predalp v okviru projekta, pri katerem sta sodelovali še Dežela Furlanija-Julijska krajina in deželna civilna zaščita (na posnetku NM). Stike s prebivalci Mirandole so že maja navezali

FILM - V izboru med devetimi filmi Gazvodov filmski prvenec Izlet slovenski kandidat za tujejezičnega oskarja

LJUBLJANA - Celovečerni filmski prvenec Izlet režiserja in scenarista Neja Gazvode, ki je nastal v produkciji Perfo Production, je izbran za slovenskega kandidata za nagrado oskar za tujejezični film. Na izbor za tujejezičnega oskarja so se prijavili filmi, ki so bili po pravilih ameriške akademije v zadnjem letu prikazani v domačih kinematografih. Poleg Gazvodovega filma Izlet so bili v izbor za slovenskega kandidata uvrščeni še filmi Stanje šoka režiserja Andreja Košaka, Lahko noč, gospodična Metoda Pevca, Arheo Jana Cvitkoviča, Kruha in iger Klemna Dvornika, Traktor, ljubezen & rock'n roll Branka Djurića, Dolge počitnice Damjana Kozoleta, Aleksandrinke Metoda Pevca in Sfinga Vojka Anzeljca.

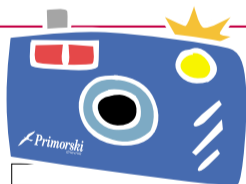
Kandidata je izbrala strokovna komisija Društva slovenskih filmskih ustvarjalcev v sestavi Dunja Klemenc (producentka), Ingrid Kovač Brus (publicistka), Igor Samobor (igralcec), Martin Turk (režiser), Ven Jemeršič (direk-

tor fotografije), Branislav Srdić (producent) in Miran Zupanič (režiser), so sporočili iz Slovenskega filmskega centra.

Izlet je svetovno premiero doživel leta 2011 na festivalu v Sarajevu. Na 14. festivalu slovenskega filma je bil nagrajen s petimi vesnami. Žirija slovenskih kritikov in publicistov ga je razglasila za najboljši film, prejel pa je tudi posebno nagrado revije Stop za igralske dosežke. Leta 2011 je bil nagrajen na filmskem festivalu v Arrasu in festivalu Cinedays v Skopju s posebno omembo žirije, leta 2012 pa je prejel štiri nagrade na filmskem festivalu v Nashvillu.

Film Izlet pripoveduje o treh prijateljih, starih nekaj čez 20 let, ki se odpravijo na morje na nekajdnevni izlet, kot so to počeli že v srednji šoli. Kar je videti kot eden izmed mnogih izletov, postavi na kocko njihovo prijateljstvo. Hkrati film skozi življenjske dialoge in situacije pove zgodbo o iščočih se generaciji, ki ne najde svojega mesta v današnjem razdrobljenem svetu.

Marko, Cristina in mala Matilda v Savudriji

Poletni fotoutrip '12

Drage bralke, dragi bralci! Spet smo radovedni, kje in kako preživljate svoje počitnice, predvsem pa, ali je v vaši potovalni prostor tudi za Primorski dnevnik. Mi seveda upamo, da ja, in vas zato vabimo, da vanjo položite tudi časopisni izvod ali spletni Primorski dnevnik in mu nato, kjerkoli pač preživljate te poletne tedne, posvetite enega od svojih poletnih posnetkov.

Fotografije nam pošljite preko rubrike Fotogalerije bralcev na spletni strani www.primorski.eu ali po elektronski pošti tiskarna@primorski.eu, lahko pa jih tudi osebno dostavite v uredništvih v Trstu in Gorici. Najlepše bomo objavili!

Trst

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
faks 040 7786339
trst@primorski.eu

ZKB - Opustitev projekta o prevzemu lastništva Hranilnice in posojilnice Vipava d.d.

Strupeno ozračje botrovalo umiku iz Vipavske doline

Vodstvo banke preučuje tudi možnost prodaje svojega deleža - Zamisel o čezmejni banki propadla

Kot strela z jasnega je včeraj v javnost prišla vest, da je upravni svet Zadrúžne kraške banke sprejel sklep o opustitvi projekta za prevzem lastništva Hranilnice in posojilnice Vipava d.d. Včeraj nam žal ni uspelo priti v stik s predsednikom uprave ZKB Sergijem Stancichem, da bi izvedeli kaj več od prejetega krajšega sporočila za medije, v katerem je upravni svet naznanil konec prizadevanj za uresničitev neke čezmejne, primorske banke.

Naj bralce spomnimo, da se je lani novembra izvedelo, da se slovenska banka ZKB - Zadrúžna kraška banka poteguje za pridobitev večinskega, 56-odstotnega deleža v Hranilnici in posojilnici (HiP) Vipava. Tega je prodajala Kmetijska zadruga Vipava. ZKB je namreč tako kot Zadrúžna banka Doberdob in Sovodnje lastnica 9,9-odstotnega lastniškega deleža vipavske hranilnice, nekaj čez 5 odstotkov pa ima v lasti družba KB 1909. Skupno imajo Slovenci iz Italije 25 odstotkov lastništva in jim je torej kot lastnikom pripadala predkupna pravica v primeru prodaje lastniških deležev.

Načrti pa se niso iztekli, saj se je skupina malih delničarjev, ki ima 19-odstotni lastniški delež, takrat uprla, češ da bi tako hranilnica prišla v tuje roke in da bi jo banka poslala celo v likvidacijo. Namigovali so tudi na dejstvo, da naj bi »novi lastniki« poslali sedanje uslužbence domov in na njihova mesta postavili svoje. Po začetnem presenečenju so pri ZKB zagotovili, da so njihovi načrti povsem različni in da se zavzemajo za konstruktivne in realno izvedljive rešitve, ki bodo zadovoljevale interese vseh delničarjev HiP.

Zamisel o čezmejni banki, ki bi ljudem omogočala, da nemoteno poslujejo po širšem italijanskem in slovenskem prostoru in torej spodbudila skupen primorski gospodarski prostor, ni prodrla. V svojem tiskovnem sporočilu navaja upravni svet več razlogov za tako odločitev. »K najpomembnejšim prav gotovo prištevamo strupeno ozračje, ki trenutno prevladuje na Vipavskem. Obenem pa vodstvo banke konkretno preučuje možnost prodaje svojega deleža in posledične popolne opustitve poslovnih interesov v Vipavski dolini,« lahko z grenkobo ugotavljamo.

V sporočilu sicer opozarjajo, da pa ostaja projekt o odprtju poslovalnic in prodoru na slovensko tržišče še vedno med strateškimi prioritetami. (sas)

ZKB si ne bo več prizadevala za odkup vipavske HiP

KROMA

ZDRAVSTVO - Zdravnik Marino Andolina o svoji bitki za matične celice

»Vsak dan prejemam nešteto pozivov, a se nisem nikoli počutil tako osamljenega«

Z leve Andolina, Ferrero in Saulle

KROMA

V italijanski javnosti ponovno burijo duhove matične celice in njihova uporaba v zdravljenju nekaterih hudih, predvsem genetskih, bolezni. Zaslugo ali krivdo (odvisno pač od zornega kota) nosi tržaški zdravnik Marino Andolina.

»V tem času prejemam nešteto telefonskih pozivov in elektronskih sporočil, a se nisem nikoli počutil tako osamljenega,« pravi tržaški zdravnik in v isti sapi zaprosi, naj mu navoči oprostijo nekoliko patetični uvod. Andolina se je tokrat znašel v vrtincu polemik zaradi svojega delovanja v bolnici v Brescii, kjer je 27-mesečno deklico Celeste, ki boleha za spinalno mišično atrofijo (SMA 1), zdravil s matičnimi celicami. Terapijo je bil začel že v tržaški bolnišnici Burlo Garofolo, a so jo prekinili »varuhi inkvizicije«, zato jo je nadaljeval v Brescii, kjer pa so posegli inšpektorji zdravstvenega mini-

strstva in italijanske agencije za zdravila (AIFA) ter jo ponovno prekinili.

Zakaj? Andolina pravi, da predstavlja izvorni greh evropska direktiva, ki je matične celice izenačila z zdravili: to pomeni, da morajo celice skozi desetletno eksperimentiranje. Direktivo naj bi »navdihnil« farmacevtske multinacionalke, ki so se zdale, da bi večja uporaba matičnih celic zmanjšala njihove prihodke. »Po mojem mnenju bomo v bodoče tri četrt bolezni zdravili s temi celicami. Te pa bodo postale doping nove generacije: to lahko povem iz osebne izkušnje, saj sem celico preizkusil tudi na sebi... in od takrat je ena moja mišica večja od druge.«

Dekret nekdanje ministrice za zdravstvo Turco, veljavo katerega je leta 2008 podaljšal njen kolega Fazio, pa v specifičnih primerih dovoljuje uporabo celic tudi mimo določil evropske direktive: bolnika z neozdravljivo boleznijo, za katere ni drugih preverjenih metod zdravljenja, lahko ob soglasju etičnega odbora bolnice in spoštovanju posebnega pravilnika zdravimo tudi z matičnimi celicami.

Andolina se je pri Celestini terapiji sklinceval na ta dekret, za katerega pa se pri agenciji AIFA delajo, da ne obstaja. Beneško sodišče, na katerega so se po prekinitvi terapije obrnili njeni starši, je zdravljenje odobrilo: čeprav ni še znanstvene dokumentacije, ki bi potrdila njeno učinkovitost, je iz priložene zdravniške dokumentacije očitno, da so matične celice izboljšale zdravstveno stanje male Celeste oziroma zaustavile napredovanje bolezni. Enako je v podobnem primeru določilo tudi sodišče v Catanii, deželno upravno sodišče (TAR) v Lombardiji pa je odredilo, da morajo o ustreznosti uporabe matičnih celic odločiti posamezna sodišča. Vsak pacient, ki želi tovrstno terapijo, se mora torej obrniti na pristojno sodišče, kar ustvarja razlike med bolniki, saj si vsi tega ne morejo privoščiti, opozarja Andolina.

Zaradi tega in drugih nedorečenosti se je Stranka komunistične prenovе (Andolina jo zastopa v tržaškem občinskem svetu) odločila za državno akcijo. Njen tajnik Paolo Ferrero je na včerajšnjem srečanju dejal, da od predsednika senatne komisije za zdravje Ignazia Marina pričakuje, da prislulne tudi kolegu Marinu Andolini. A tudi, da vsi spoštujejo vladne dekrete; če obstajajo kake nedorečenosti, pa jih je treba rešiti. (pd)

SERTUBI - Pooblaščen upravitelj na včerajšnjem srečanju s sindikati Fiom, Fim in Uilm

Montesi: Družba Jindal Italia ne namerava prodati tržaške tovarne

Vodstvo družbe Sertubi Jindal je zanimalo, da bi družba razmišljala o prodaji tržaške tovarne, ki proizvaja železne cevi, izkoriščajoč plavže škedenjske železarne. Tako sta povedala pooblaščen upravitelj družbe Jindal Italia Leonardo Montesi in direktor tržaške tovarne Massimo Iuvara, ko sta se včeraj dopoldne na sedežu združenja tržaških industrialcev srečala s predstavniki sindikatov kovinarjev Fiom-Cgil, Fim-Cisl in Uilm.

Srečanje je trajalo kar 4 ure. Kot so povedali udeleženci, je šlo za zelo napevno in naporno soočenje, na katerem so voditelji tržaškega obrata v bistvu demantirali novico, ki je krožila v zadnjih dneh, po kateri naj bi se indijska multinacionalka nameravala umakniti iz tovarne Sertubi. Zadeva ni od muh, saj je v tovarni zaposlenih 208 ljudi, od katerih je sicer kar 180 že dalj časa v dopolnilni blagajni. Montesi in Iuvara pa sta potrdila, da družba Jindal razmišlja o temeljitem preustroju svoje prisotnosti v Trstu. Kaj to v resnici pomeni, nista jasneje obrazložila. Spomnimo naj, da se je svoj čas go-

vorilo celo o možnosti, da bi indijska multinacionalka prevzela škedenjsko železarno. Montesi in Iuvara sta povedala, da bo o zadevi odločal upravni svet družbe Jindal Italia na svoji seji v torek, 18. t. m., v Milanu. Sicer pa sta pristavila, da družba razmišlja o možnosti, kako bi dopolnila skromne dohodke vpisanih v dopolnilno blagajno.

Sindikati so nove informacije sprejeli z olajšanjem, a tudi z veliko previdnostjo. »Brez dlak na jeziku naj povem, da Montesiju ne moremo popolnoma zaupati, saj je že večkrat brez jasnejših utemeljitev spremenil svoja stališča,« nam je povedal pokrajinski tajnik Fiom-Cgil Stefano Borini na koncu sindikalne skupščine, na kateri so se delavci Sertubi zbrali včeraj popoldne v menzi tovarne. Na skupščini so delavci sklenili, da prekinijo stavko, ki se je vlekla ves ta teden. To v znak dobre volje pred torkovo sejo upravnega sveta družbe Jindal Italia. V torek zvečer pa se bodo delavci znova zbrali skupščini, da bi ocenili odločitve indijske multinacionalke.

Delavci pred glavnim vhodom tovarne Sertubi

KROMA

ŠOLSTVO - Po podatkih Urada za slovenske šole, Občine Trst in šol

V vrtcih in šolah na Tržaškem letos 2518 otrok, učencev in dijakov

V državnih šolah 2404, v občinskih vrtcih 114 - Porast v vrtcih, osnovnih in nižjih srednjih šolah, padec na višjih šolah

Tako državne kot občinske otroške vrtce in šole vseh stopenj s slovenskim učnim jezikom v pravkar začetem šolskem letu 2012/2013 obiskuje 2518 otrok, učencev in dijakov. To je letošnja »bera« glede slovenskih šol v Italiji, kjer se beleži napredovanje. Državne vrtce in šole namreč obiskuje 2404 otrok, učencev in dijakov, kar je 72 več kot lani, ko jih je bilo 2332, tem pa je treba dodati še 114 otrok, ki obiskujejo slovenske oddelke občinskih vrtcev v občinah Trst in Devin-Nabrežina.

Podatke o državnih vrtcih in šolah smo pridobili v Uradu za slovenske šole pri Deželnem šolskem uradu za Furlanijo Julijsko krajino, kjer je treba opozoriti, da zaradi nekaterih prepisov oz. prestopov iz ene šole v drugo, do katerih je prišlo v teku poletja oz. utegne priti tudi v teku jeseni, se številke za posamezne šole morda ne ujema jo popolnoma. Podatke o občinskih vrtcih pa smo prejeli v pristojnem uradu Občine Trst in v šempolajskem vrtcu.

Pričnimo z vrtci. Vseh otrok v slovenskih državnih vrtcih je 571 (lani 536), h katerim je treba prišteti še 114 otrok iz občinskih vrtcev, s katerimi to število naraste na 685. Največ - 180 - jih obiskuje šest vrtcev, ki delujejo v okviru nove Večstopenske šole na Opčinah. Po številu otrok v vrtcih pa je druga najbolj številčna Večstopenska šola v Dolini s 125 malčki, sledijo trije vrtci v okviru nabrežinske večstopenske šole, ki jih obiskuje 81 otrok. 79 otrok šteje populacija treh vrtcev šentjakobske večstopenske šole, medtem ko vrtca, ki delujeta v okviru Večstopenske šole Vladimirja Bartola pri Sv. Ivanu, obiskuje letos 45 otrok. Kot že rečeno, je treba tem številkam prišteti še 114 otrok, ki obiskujejo tri slovenske občinske vrtce v Občini Trst in en vrtec v Občini Devin-Nabrežina. V Trstu je, kot znano, prišlo do odprtja novega slovenskega oddelka vrtca Oblak Niko v Dijaškem domu, tako da je zdaj tam kar petdeset otrok: drugih 25 jih obiskuje vrtec pri Sv. Ivanu, 16 pa slovenski oddelki vrtca Modri delfin na Greti. K tem je treba prišteti še 23 malčkov, ki letos obiskujejo občinski otroški vrtec v Šempolaju v Občini Devin-Nabrežina.

Osnovnošolcev je letos 893 (lani 866), primat pa ima tudi v tem primeru openska večstopenska šola z 249 učenci. Na drugem mestu je prav tako dolinski večstopenski zavod s 193 osnovnošolci, sledi pa mu šola Bartol s 187 učenci. Osnovne šole nabrežinskega večstopenskega zavoda obiskuje letos 174 učencev, pri Sv. Jakobu pa imajo 90 osnovnošolcev.

Nižje srednje šole obiskuje letos 442 dijakov (lani 405), tu pa prav tako prednja-

či NSS Srečka Kosovela z Opčin in Proseka s 181 dijaki, za njo pa je NSS Sv. Cirila in Metoda od Sv. Ivana in s Katinare s 114 dijaki. Na NSS Iga Grudna v Nabrežini imajo letos 77 dijakov, na NSS Simona Gregorčiča v Dolini 46, na NSS Ivana Cankarja pri Sv. Jakobu pa 24 dijakov.

Med večstopenskimi šolami je zopet najštevilčnejša novoustanovljena openska šola s 610 učenci in dijaki, prav tako novoustanovljena dolinska večstopenska šola jih ima 364, šola Bartol 346, nova nabrežinska večstopenska šola 332, šentjakobska pa 193 učencev in dijakov.

Kaj pa višje srednje šole? Dijakov, ki jih letos obiskujejo, je 498, medtem ko jih je bilo lani 525. Občuten padec so zabeležili predvsem na Humanističnem in družbeno-ekonomskem liceju Antona Martina Slomška, ki je lani štel sto dijakov, letos pa jih je 82, medtem ko jih Tehniški zavod Žige Zoisa šteje 84 (lani 90). Število dijakov na Liceju Franceta Prešerna in Izobraževalnem zavodu Jožefa Stefana se v bistvu ni spremenilo: prvega obiskuje 228 dijakov (lani 229), drugega pa 104 dijaki (lani 106). (iz)

Začetek pouka na Nižji srednji šoli Ivana Cankarja pri Sv. Jakobu

KROMA

TRIESTE NEXT - Priprave na salon inovativnosti in znanosti, ki bo od 28. do 30. t. m. v Trstu

Ambiciozni načrt se postopoma uresničuje ob sodelovanju vseh zainteresiranih dejavnikov

Udeleženci včerajšnje tiskovne konference v muzeju Revoltella

KROMA

Potem ko je tržaški dogodek leta, znanstveni festival Trieste Next, pred dnevi tržaški župan Roberto Cosolini predstavil v Milanu in Ljubljani, je več o tem dogodku včeraj dopolne spregovoril še pred tržaškim občinstvom. V nabitno polnem avditoriju muzeja Revoltella smo lahko še enkrat slišali, da si Trst prizadeva doseči še dejavnije udejstvovanje tržaške znanstvene sfere v mednarodnem znanstvenem kontekstu. S projektom Trieste Next, ki bo letos doživel prvo izvedbo, se bo naše mesto za tri dni prelevilo v stičišče znanosti, podjetništva in ljudi, je dejal župan Cosolini in dodal, da se bo letos vse vrtelo okrog varne hrane in novih meja v prehranjevanju.

Pri realizaciji ambicioznega projekta, ki so ga lansirale tržaška Občina, Univerza v Trstu in založba Nordesteuropa, sodelujejo še številne druge institucije: Dežela FJK, Pokrajina Trst, tržaška Trgovinska zbornica, Znanstveni park v Padričah, Sissa in odbor za kandidature Benetk (in severovzhodnih krajev) za evropsko prestolnico kulture

2019. Prav uspešno sodelovanje med različnimi institucijami je na včerajšnji predstavitvi pohvalil rektor tržaške Univerze Francesco Peroni, ki je priznal, da se mu je sprva ta projekt zdel preveč ambiciozen, s časom pa je začel verjeti vanj. Še več. Po začetnem oklevanju je rektor zdaj prepričan, da bo izvedba dogodka pokazala, kako je sodelovanje med različnimi institucijami mogoče in ne zgolj utopija. O znanstveni duši našega mesta ter o potrebi po povezovanju z drugimi kraji in mesti pa je včeraj govoril Filiberto Zovico, ki je mnenja, da je v teh kriznih časih še kako pomemben interaktivni segment številnih subjektov.

Sicer se govorniki na včerajšnji uradni predstavitvi niso ustavljali pri programu prireditve, ki je zares raznolik in pester, pa vendar bomo na tem mestu na kratko pregledali vsebine. Dogajalo se bo med 28. in 30. septembrom, v treh dneh pa bo na sporedu več kot 150 dogodkov, ki jih bo oblikovalo 200 uglednih strokovnjakov različnih poklicnih profilov. Ti bodo govorili o hrani nasploh, prehrambeni varnosti, uporabi GMO (genetsko spremenjenih organizmov), inovacijah v kmetijsko-živilski industriji, nevroznanosti, vplivu prehrane na zdravje in prehrabnih motnjah. Za celoten dogodek bo značilen multidisciplinarni pristop, ki bo tudi laikom omogočil, da bodo boljše razumeli znanstveno kulturo. Zanimivo bo soočenje med italijanskim in slovenskim ministrom za šolstvo, univerzo in raziskovanje Francescom Profumom in Žigo Turkom, o ženskah in znanosti bo spregovorila svetovno znana virologinja Ilaria Capua, prisluhniti bo mogoče predavanjem o zdravem prehranjevanju in hrani, ki prepotuje ogromno kilometrov, preden pride do nas.

Cel kup zanimivih pobud pa bo namenjenih tudi otrokom. Ti se bodo v treh dneh lahko udeležili številnih dejavnosti, na katerih bodo spoznali, kaj pravzaprav znanost je in kakšna je njena vloga danes. Trieste Next bo odlični promotor veselja do raziskovanja in znanosti, je včeraj še dejal župan Cosolini, ki je napovedal tudi osrednjo temo druge izvedbe znanstvenega festivala Trieste Next. Prihodnje leto naj bi znanstveniki z različnih koncev sveta razpravljali o vodi.

Za vse tiste, ki bi jih zanimal znanstveni dogodek, ki je že doobra zapolnil tržaške hotelske zmogljivosti, naj povemo, da je vse podrobne informacije o programu mogoče dobiti na spletni strani www.triestenext.it. Skoraj vsi dogodki bodo brezplačni. (šč)

BAZOVICA - Še o nedeljski proslavi

Slovinci pri DS obsojajo politično zlorabo incidenta

Slovenski izvoljeni predstavniki Demokratske stranke so na četrtkovi skupščini na Opčinah med drugim obravnavali tudi neljub dogodek, ki so se pripetili ob nedeljski osrednji proslavi v spomin na Bazoviške junake. Kot so zapisali v sporočilu za javnost, je ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu Ljudmila Novak nastopala v Bazovici kot predstavnica slovenske vlade in torej same Republike Slovenije in ravno zaradi tega je obžalovanja in obsodbe vredno, da je do zvižganja sploh prišlo. Pričakovali bi, da bi se udeleženci proslave, tudi tisti, ki prihajajo iz Republike Slovenije, zavedali simbolnega pomena, ki ga ima ta proslava za celotno slovensko narodno skupnost v Italiji.

»Slovenski izvoljeni predstavniki DS hkrati obžalujemo,« piše še v sporočilu, »da se je nedeljski dogodek spremenil v priložnost za nizke politične polemike in udarce znotraj same manjšine. Bazovica je bila v teku let priložnost, ko so se vse komponente manjšine, ne glede na razlike med njimi, zbrale ob spomeniku štirim junakom, ki so dali življenje, da lahko danes tu mi sploh obstajamo in imamo možnost, da se opredeljujemo v politično plu-

ralni in svobodni družbi. Odboru za proslavo Bazoviških junakov gre vsa zahvala in podpora za vestno delo, ki ga je v vseh teh letih opravil, da bi Bazovica bila združevalni moment. Odboru gre kvečjemu dati vso pomoč, da bi Bazovica ostala tudi v prihodnosti svetel moment množične in občutene udeležbe, upoštevajoč sorazmerno manjšo prisotnost ljudi na letošnji proslavi. Gre za znak, ki ga vsekakor ne gre zanemariti in ki naj bo v razmislek vsem nam. Vse komponente slovenske manjšine svarimo, naj ne bi uporabljale bazoviške proslave v polemične in predvolilne namene; v tem smislu se nam zdijo nesprejemljiva in žaljiva predvsem namigovanja deželnega tajnika Slovenske skupnosti Damijana Terpina, ki posredno zvrta odgovornost na organizatorje, na SKGZ in na njenega predsednika. Slovenski izvoljeni predstavniki DS upamo in se bomo trudili, da se bo lahko, ob odgovornem ravnanju vseh manjšinskih komponent, ohranilo tisti bazoviški duh, na katerega je lahko vsako leto ob začetku septembra naša skupnost računala in ki je še kako potreben, upoštevajoč nelahke čase, v katerih živimo,« se zaključuje nota za tisk.

VREME - Včeraj opoldne na Trgu Libertà

Burja podrla stoletni kostanj

Po nalih v noči in četrtek je včeraj v Trstu zapihala močna burja. Kot so ugotovili na tržaški meteorološki postaji, so posamezni sunki dosegli 99 kilometrov na uro. Burja je tako včeraj opoldne podrla enega od stoletnih dreves na Trgu Libertà

pri glavni tržaški železniški postaji. Ni manjkalo dosti, da bi prišlo do prave tragedije, saj je 10 metrov visok kostanj »obležal« na drugem drevusu tik nad klopco, na kateri je sedelo nekaj ljudi. Med padcem je poškodoval tudi steber javne razsvetljave.

TRŽIČ - Predstavitev koncertne in gledališke sezone 2012-2013

Tržiški teater želi biti odprt prostor za pretakanje idej

V koncertni sezoni mladi pianist Aleksander Gadžijev - Na sporedu tudi muzikal The Full Monty

Občinsko gledališče v Trziču je v tridesetih letih delovanja pridobilo svojo specifično vlogo in ugled znotraj deželne kulturne ponudbe, saj se njegove gledališke in predvsem glasbene izbire razlikujejo od drugih, marsikdaj z gostovanjem izjemno priznanih umetnikov in posebno zanimivih projektov. Zato se občinska uprava trudi, da bi tudi v teh kriznih časih ohranila s primernimi sredstvi zelo zadovoljive standarde, kot je poudarila odbornica za kulturo Paola Benes, ki je s spodbudnimi besedami uvedla v tiskovno konferenco, na kateri so odgovorni za programske izbire predstavili novo sezono.

Filippo Juvarra zaključuje triletni mandat kot umetniški vodja glasbene ponudbe in z njim nekatere cikle; zaključil se bo romantični triptih Schubertovih samospjevov, tokrat s t.i. Labodovim spevom v izvedbi belgijskega baritonista Jana van der Crabben, pozornost do madžarske literature bo ponovno v ospredju s tematskim koncertom godalnega kvarteta Merel, nadaljevalo se bo vrednotenje deželne potenciala s koncerti nadarjenega goriškega pianista Aleksandra Gadžijeva, deželne orkestra Mitteleuropa pod vodstvom priznanega violončelista Enrica Bronzija, orkestra iz Padove in Veneta pod vodstvom Romola Gessija in zbora Furlanije Julijske Krajine, ki je v komorni zasedbi obogatil s kratkim nastopom tudi tiskovno konferenco. Med gostujočimi orkestri letošnje sezone bo tudi Italijanski mladinski orkester, ki bo 20. oktobra odprl celotni program pod vodstvom Johna Axelroda. V seznamu najbolj uglednih protagonistov solo-recitalov izstopajo fortepianist Kristian Bezuidenhout, kitarist Emanuele Segre, pianista Michele Campanella in Nelson Freire. Sodelovanje Palače Bru Zane pa bo omogočilo vpogled v francosko poznoromantično literaturo s pihalno skupino Ensemble Initium.

Direktor Deželne gledališke ustanove (ERT) Renato Manzoni je predstavil vzporedno gledališko sezono, v kateri bo vsaka gostujoča predstava kot običajno imela dve ponovitvi. Program se bo pričel 30. oktobra z gostovanjem tržaškega gledališča Contrada in njegove najnovejše produkcije Le Maldobrie, ki jo bo uokviril del razstave v spomin na scenografa Sergia D'Osmo. Mirovno sporočilo zaznamuje predstavo Monija Ovadie o brezmejnosti židovske in romske kulture, žlahtna komičnost pa bo obarvala aktualno tematiko predstave Open Day z Angelo Finocchiaro in adaptacijo Diderotovega filozofskega in literarnega bisera Rameaujev nečak v izvedbi Silvia Orlanda. Sever in jug italijanskega književnega zaklada bosta zastopala Scarpettova mojstrovina in Zenova izpoved Itala Sveva v režiji Maurizia Scaparra. Literarni viri nekaterih predstav (poleg omenjenih tudi predstava po Flaubertovem romanu Bouvard et Péculchet) bodo tvorili rdečo nit že vpeljanih srečanj za šolsko publiko. Obiskovalci tržiškega gledališča imajo na voljo tudi sodobnejše govornice niza ContrAzioni; v tem sklopu bo Marta

Izvajalci muzikla The Full Monty (z leve) Paolo Calabresi, Gianni Fantoni, Sergio Muniz, Paolo Ruffini, Jacopo Sarno e Pietro Sermonti, spodaj pianist Aleksander Gadžijev

Cuscuna govorila o ženskih pravicah s svojimi lutkami, kantavtor Simone Cristicchi bo nastopil z recitalom pesmi in spominov iz druge svetovne vojne, Laura Curino bo opozarjala na smrtno nevarnost azbesta, priznana režiserka Serena Sinigaglia bo prisotna s predstavo o uporih španskih Indignados, nagrajeni srbsko-italijanski laboratorij ustvarjalnih romskih priseljencev pa se bo predstavil z delom Brat po Beraški operi Johna Gaya. Za zaključek pa bo na

sporedu duhovita aktualnost muzikla The Full Monty z režijo Massima Romea Piparo in zasedbo znanih televizijskih obrazov.

Gledališče mora biti odprt prostor za pretakanje različnih idej, je poudarila odgovornica za gledališki program Roberta Sodomaco: v tem duhu se bo celotna sezona odvijala pod skupnim naslovom »Prenosi misli«. Abonmajška kampanja poteka pri blagajni gledališča v Trziču, a tudi na prodajnih točkah v Trstu (Ticketpoint), Gorici (knjigarna Antonini) in Vidmu (ERT). Vse informacije so dostopne na spletni strani www.teatronmonfalcone.it.

ROP

FRANKFURT - Kljub gospodarski krizi Na knjižnem sejmu toliko razstavljalcev kot lani

FRANKFURT - Letošnji knjižni sejem v Frankfurtu bo z okrog 7300 razstavljalci iz več kot 100 držav po napovedih organizatorjev ostal na skoraj enaki ravni kot lani. Kljub svetovni gospodarski krizi bo največja razstava knjig na svetu od 10. do 14. oktobra predvidoma zavzela celo več razstavnih površin kot lani, je dejal direktor sejma Juergen Boos.

Lani se je na sejmu predstavilo 7384 razstavljalcev iz 106 držav, piše nemška tiskovna agencija dpa. Več razstavljalcev na sejmu pričakujejo iz ZDA, pa tudi s Kitajske, iz Indije in Brazilije. Številne založbe iz Španije in Italije pa tudi z Vzhodne Evrope se bodo predstavile na skupnih stojnicah, ki jih bodo financirale njihove vlade. To je po Boosovih besedah jasen pokazatelj evropske krize.

Osrednja točka letošnjega knjižnega sejma bo spajanje tiskanih in digitalnih medijev. Poseben poudarek bo na otrocih in mladini, je po pisanju dpa napovedal Boos. Častna gostja letošnjega sejma bo Nova Zelandija. (STA)

TOMIZZEVO DUHO

Sveti Kvirin bi 1941. bil partizan

MILAN RAKOVAC

I dok predsednik Hollande ordinira socialistički po Francuskoj, ovdje kod nas ordinira ordinarna desnica, ponekad odjevna in misno ruho, ponekad kostimirana ministarski; a od nas se očekuje da u svemu tome budemo – torki ministranti?

„Srića“ muoja da i naši desničari hrvacki svako malo reču to kakovu štanju besidu, ki da ne, bi to ki mrež vas tamo reka – ma ča se to ta čovik fiviva u naše „notarje zadeve“. Dva „incidenta“ zadnjih dan (u Bazovici i u Sisku) su me natentala da se vero škrbno pitan; ma ča ni vrime da i ja „revidiran“ samega sebe, kad na sve kraje hrvacki i slovienski autoriteti sotoniziraju rdeče sotone, a čaš drugo z sotonon nego ga – sotonizirati, i: početi egzorcizam!

Danas.hr javlja: „I sveti Kvirin bi 1941. bio partizan!“, stoji u priopćenju gradske organizacije SDP-a Sisak kojeg potpisuje predsjednica Kristina Ikić Baniček reagirajući na najave kontroverznog biskupa Vlade Košića ... kojem je zasmetalo da se ime sveca Kvirina koristi na turističkoj manifestaciji Keltška noć, kao i činjenica da je u Sisku, mjestu gdje je stolovao biskup Kvirin, osnovan 1. partizanski odred: „Ostao sam zaprepašten, ljut, kada sam vidio da se na istoj priredbi u Sisku, koji voli za sebe reći da je grad hrvatskih pobjeda, jednako slave Sveti Kvirin, sisački biskup i mučenik i zaštitnik toga grada, te partizani, zločinci koji su rušili crkve i ubijali živu crkvu“, rekao je biskup Košić. Čini se da u Sisku i dalje stoluju neki koji bi htjeli kontrolirati sve aspekte naših života, pa nam tako govoriti i što se 'smije', a što 'ne smije' raditi tijekom priredbe koja je zamišljena da se prisjeti slavnih događaja koji su obilježili sisačku prošlost. Izjava gospodina Košića nije prvi pokušaj da nama Siščanima netko govori što smijemo, a što ne smijemo jer su već i prije došli nepozvani ljudi koji su Hrvate željeli učiti kako mrziti pa smo prvi u Europi znali kako im se oduprijeti“, tvrdi čelnica sisačkog SDP-a Ikić Baniček...

Robert Škerlj za Primorske novice: „Iz urada za Slovence v zamejstvu in po svetu sporočajo, da je na nedeljski proslavi v Bazovici pred spomenikom bazoviških junakov prišlo do incidenta. Nikakršnega incidenta ni bilo. Samo žvižgi so se razlegali po bazovski gmajni, ko so pozdravili predstavnik slovenske vlade. Tega ne moremo imeti za incident, sicer bi na tovrstnih proslavah morali prepovedati vsakršno izražanje mnenj. Udeleženci proslave niso samo žvižgali, marveč so z aplavzom večkrat izražali svoje odobravanje; tedaj, ko je glavni govornik Igor Komel dejal, da bi morali biti tudi spomeniki NOB v zamejstvu del splošne slovenske kulturne dediščine. In ko je predlagal, da bi izenačili pravice istospolnih parov z drugimi. Tudi Komelov govor bi lahko imeli za incident. Prav tako slovenske zastave z rdečo zvezdo. Ali starega partizana iz Doline, ki je na proslavo prišel z medaljami iz NOB in titovsko na glavi. Potemtakem je tudi proslava v Bazovici z vso svojo simboliko upora incident. Govora ministrice Ljudmile Novak res niso nagradili z aplavzom. Tudi tako so udeleženci proslave izrazili svoje mnenje. Kaj drugega predstavniki slovenske vlade tudi niso mogli pričakovati, vsaj ne pred spomenikom bazoviških junakov. Ne v uporniški Bazovici ... V samem bistvu Bazovica je prav to, kar sedanja slovenska vlada zanika: oboženi upor primorskih Slovencev proti fašizmu, partizanstvo, Oslobojila fronta, vera v boljše, pravičnejšo družbo. In je rdeča zvezda, ki jo slovenska desnica na oblasti vztrajno enači s kljukastim križem. Zaradi vsega tega žvižgov v Bazovici res ne moremo imeti za incident.“

I ča sad delati, da se očuva i razvije demokracija, i da se ne ponove „totalitarizmi“. Galerija Nova, kustosi- ca Vesna Vuković, daje primjer svima, s javnim natječajem koji traje do 1. X 2012: „Spomenik na Petrovoj gori, dje- lo kipara Vojina Bakića (u suradnji s arhitektom Berislavom Šerbetićem), nalazi se na Petrovcu, najvišem vrhu Petrove gore. Građen je doprinosima, uglavnom Karlovcana, čitavo desetljeće, a otvoren 1981. godine ... Spomenik je preživio ikonoklastičku oluju, ali njegova polagana devastacija (otim- ačina oplote od nehrđajućeg čelika) traje već gotovo dva desetljeća, olakšana činjenicom da se spomenik nalazi na svojevrsnoj ničijoj zemlji, terenu koji dijele tri općine i dvije županije ...

Kako danas misliti spomenik revoluciji? Narodno-oslobodilačka borba, kojoj je spomenik podignut, od samog početka je i međunarodna antifašistička borba i socijalna revolucija koja teži uspostavljanju drugačijih klasnih odnosa. Danas svjedočimo povijesnom revizionizmu i nacionalizaciji antifašističke borbe, koja u najboljem slučaju slavi nacionalno oslobođenje, a u najgorem, na fonu diskursa totalitarizma, pobraja poslijeratne žrtve. Spomenik revoluciji, dakle, za zadatak ima odbiti logiku nacionalnog zajedno s politikom viktimizacije, oti emancipacijske dimenzije od konformizma sadašnjosti ... Kako spomenik misliti kao partizansku umjetnost, na način na koji o njoj piše Miklavž Komelj, kao političnu umjetnost koja ne predstavlja zamjenu za politiku niti zamjenu za borbu, već postavlja nove koordinate mogućeg i nemogućeg?“

Primijetili ste, ljubi moji bralci, da riječ „totalitarizam“ stavljam u navodnike, jer današnja liberal-demokratska sinekurna struktura politički korektni drži uvijek isticati totalitarizme, i nakon retorične opomene na shoah (holokaust) - što kanda ostaje jedini grijeh naci-fašizma (????!!) - nužno se raspali rafalima po komunističkim režimima, pravom, istinskom cilju „demokracije“. Čemu danas, 2012. ta retorika? Zato što je i liberal-kapitalizam na smrtnoj postelji, zato što i zapadni ideatori opet čitaju Marxa, zato što je „socijalizacija kapitalizma“, barem a la scandinav, jedini izlaz iz već totalne krize sistema, a ne samo financijske krize. Zato sve više desnica pada u pravedničku jarost, sablažnjena nad lakovjernim masama koje bi htjele - ma zamislite samo, strašno molim vas! - opet uvesti nekakav socijalizam! Riječ je o tome, da je antifašizam, onaj ratički, pobjednički iz 1945., kao i onaj filozofski kojega je pisao Gramsci u usponu fašizma, temelj bilo kakave humane demokracije a la europea, a ne desničarske revizije i manezije i abolicije i permisivizam koji nam je već opet doveo kripto-fašistične populiste u europske parlamente! No, novi, mladi, izobraženi, nezaposleni svijet više nije impresioniran tim prijetnjama, nego uči i organizira se, da počne, opet, stvarati - Novi Svijet.

SOVODNJE - Arheološka najdba v strugi Soče

Iz gramoza pokukali temelji rimskega mostu

Ko bo reka narasla, ga bosta pesek in kamenje ponovno prekrila

Ogledati si jih bo mogoče, dokler ne bo reka med jesenskim deževjem narasla in jih z gramožom ponovno prekrila. Temelje enega izmed stebrov strega rimskega mostu so pred nekaj dnevi odkrili v strugi reke Soče pri Sovodnjah. S pomembno arheološko najdbo se lahko pohvalita podjetji ArcheoTest in Petra, ki sta temelje raziskala v sodelovanju z arheologinjo Tiziano Cividini in pod znanstvenim nadzorom Angeline De Laurenzi, funkcionarke spomeniškega varstva Furlanije-Juljske krajine.

Temelje so uspeli raziskati zaradi izredno nizkega vodostaja, ki ga je v prejšnjih tednih imela Soča. Pri Sovodnjah v reki skorajda ni bilo vode, tako da so arheologi lahko nemoteno opravljali svoje raziskovalno delo sredi struge. Odkrili so kamnite temelje enega izmed stebrov rimskega mostu, ki so zelo zanimivi tako iz arheološkega kot inženirskega vidika. Temelji merijo v dolžino devet metrov in v širino štiri metre in pol, na podlagi njihove velikosti so arheologi izračunali, kako velik je bil most in kako je bil zgrajen. Temelje sestavljajo veliki pravokotni kamniti bloki, ki jih je voda v stoletjih ogladila in prekrila z debelo plastjo gramoza. Vsenoakrog kamnitih blokov so bili nekoč pritrdjeni leseni drogovi, ki so strukturi zagotavljali dodatno stabilnost, verjetno pa so jih uporabili tudi za gradnjo posameznih stebrov. Arheologi so med svojim raziskovalnim delom ugotovili, da se je rimski most zrušil v smeri vzhoda, medtem ko je za njim nekoč stala rečna pregrada, ki naj bi umirjala tok in preprečevala, da bi izpodjedal stebre.

Na podlagi raziskav, ki so jih opravili od leta 1963 do leta 2003, je bil most - Rimljani so ga poznali z imenom Pons Sonti - dolg okrog dvesto metrov. Po njem je bila speljana cesta, ki je Oglej povezovala z rimsko Emono - sedanjo Ljubljano. Če bi bila razdalja med stebri enaka, bi jih od enega brega do drugega naštel kar enajst. V prihodnjih tednih se bo raziskovalno delo še nadaljevalo, saj želijo arheologi ugotoviti, ali so temelji stali na konglomeratu ali pa so jih njihovi graditelji utrdili s takratnim cementom, ki ga je odlikovala velika trdnost.

Najdba temeljev enega izmed stebrov mostu potrjuje prepričanje arheo-

logov, da je bilo nekoč območje med Sovodnjami in Faro naseljeno in iz strateškega vidika pomembno. Na desnem bregu Soče je nekoč stala rimska poštna postaja, nedaleč od ostankov rimskega mostu pa so pred leti med Faro in Majnicami našli tudi nekropolo. V njej so odkrili tudi nagrobni kamen, na katerem je bilo posvetilo bogu Aesontiusu, ki so ga verjetno z molitvijo in daritvami prosili, naj Sočo ukroti in naj prepreči poplavljanje naseljenih območij ob reki.

Temelje stebra so raziskali s pomočjo finančnega prispevka, ki ga je dalo na razpolago podjetje Autovie Venete. Le nekaj metrov stran namreč stoji avtocestni most in gradbišče avtoceste, ki bo spet povezala Furlansko nižino z Ljubljano. Podobno kot v času starih Rimljanov.

SOVODNJE Tudi 1500 let stara grobova

Da je bilo območje med Vipavo in Sočo naseljeno že v davnih časih, poleg na novo odkritih temeljev rimskega mostu dokazujejo tudi grobova, ki so ju odkrili pred nekaj meseci. Nahajata se nedaleč od sočja Vipave in Soče, po ugotovitvah arheologov naj bi segala v 5.-6. stoletje po Kristusu. Ko je bager med kopanjem odkril eno izmed grobnic, so dela takoj prekinili. Na kraj so prišli arheologi, ki so iz grobnic pobrali človeške ostanke in druge ostaline, da bi na njih opravili dodatne analize. Ob zaključku dela arheologov se je gradnja avtoceste nadaljevala. Na območju sovolednske občine doslej ni bilo opravljenih večjih arheoloških raziskav, čeprav bi arheologi lahko našli še marsikaj zanimivega, saj je bila ob Sovodnjah speljana pomembna rimska cesta. Po vsej verjetnosti so jo uporabljali tudi Longobardi, ki so večje naselje imeli v Romansu. Tam so leta 1984 arheologi odkrili obsežno nekropolo, ki je še danes v veliki meri neraziskana.

Temelji mostu sredi soške struge

SPOMENIŠKO VARSTVO

GORICA - Furlani oporekajo SSK

Zagovarjajo svojo prisotnost v mestu

Novonastalo furlansko združenje Furlans dal gurizan je tudi nam poslalo v objavo stališče, ki ga je zavzelo do izjav pokrajinskega tajnika Slovenske skupnosti (SSK) Julijana Čavdka v italijanskem dnevniku avgusta letos. »Goriški župan Ettore Romoli je med avgustovskim srečanjem furlanskih izseljencev dejal, da je Gorica tudi furlansko mesto. Na županove besede se je ostro odzval pokrajinski tajnik SSK Julijan Čavdek in izrazil nekaj negativnih mnenj glede tega vprašanja, ki naj bi po njegovem prepričanju celo ogrozilo čezmejno sodelovanje. Tajnik SSK je tudi dejal, da mora goriški župan ovrednotiti goriško kompleksnost in predstavljati celo mesto. Kompleksnost - edine pametne - mi Furlani opozarjamo, da je bilo županovo stališče povsem sprejemljivo in spoštljivo, saj je končno priznal prisotnost in vlogu furlanske skupnosti v mestu,« pravi Isa Dorigo v imenu združenja Furlans dal gurizan in pojasnjuje, da so Furlani zgodovinsko prisotni v Podturnu in Ločnici, sploh pa so danes razpršeni po vsem mestu. »Petnajst od skupno petindvajsetih občin iz goriške pokrajine - med njimi je tu-

di Gorica - je vključenih v območje izvajanja zakona 482/1999, letos pa je kar 55 odstotkov otrok izrazilo željo, da bi se v šoli učili furlanščine. Inštitucionalni predstavnik bi moral te podatke poznati in jih upoštevati pri svojih razmišljanjih, kot je avgusta storil župan,« pravi Dorigo, ki jo je glede tega vprašanja zmotila tudi izjava podpredsednice pokrajine Mare Černic. Ta je za italijanski dnevnik v avgustu ugotavljala, da je samostojnost dežele Furlanije-Juljske krajine osnovana na prisotnosti slovenske narodne skupnosti. Dorigo ji na daljšo oporeka, da je priznanju samostojnosti FJK prispevala tudi prisotnost furlanske in nemške narodne skupnosti.

»Združenje Furlans dal gurizan si bo prizadevalo, da se furlanska zavest okrepi in da bodo zaščitni zakoni spoštovani,« pravi Dorigo, ki upa, da bodo goriško pokrajino rešili pred ukinitvijo. V nasprotnem primeru nasprotuje združitvi s tržaško pokrajino zaradi velikih kulturnih in jezikovnih razlik. »Krajevno prebivalstvo bi moralo z referendumom odločiti, komu naj pripade,« zaključuje Isa Dorigo.

GORICA - Organizacije »no profit«

ISTAT popisuje društva tudi v slovenskem jeziku

Rok za izpolnitev in oddajo vprašalnikov bo zapadel 20. decembra

Državni inštitut za statistiko ISTAT je sprožil popisovanje društev v okviru 9. državnega popisa nedobičkonosnih organizacij (t.i. »no profit«), ki so razpršena po vsej Italiji. Za popis skrbijo na teritoriju posamične Trgovinske zbornice, ki so že začele pošiljati društvo vprašalnike.

Med prvimi v goriški pokrajini je vprašalnik prejelo kulturno društvo Jadro iz Ronk, ki mu predseduje Karlo Mucci. »Prejel in že izpolnil sem vprašalnik v slovenskem jeziku, ki sem ga nato vrnil v pristojnem uradu goriške Trgovinske zbornice,« pojasnjuje Jadro predsednik Karlo Mucci. Vprašalnik v slovensčini je mogoče izpolniti tudi na spletu, kjer so vsa potrebna navodila v slovenskem jeziku dosegljiva na naslovu <https://censimentoindustriaeservizi.istat.it/questionario/secure/pagina-Riepilogo.action>.

Za izpolnitev tako slovenskega kot italijanskega vprašalnika na spletu je potrebno razpolagati z aktivnim naslovom

elektronske pošte. Za spletni dostop do popisne pole je potrebna prijava, prijava pa omogoči vpis kode; ta je zapisana na vprašalniku, ki jo je društvo prejelo na svoj poštni naslov. Društva, ki vprašalnika niso prejela, se morajo zgledati na goriški Trgovinski zbornici, kjer jim bodo izročili popisno polo s kodo za izpolnitev obrazca na spletu.

S potekom popisa so seznanjeni tudi v goriškem uradu Zveze slovenskih kulturnih društev (ZSKD). Ker popis zadeva vsa društva, se na ZSKD pripravljajo, da bodo v kratkem priredili informativno srečanje. Na njem bodo predstavnikom društev in organizacij pojasnili, kako je treba izpolniti vprašalnik, obenem bodo pozvali svoje članke, naj se poslužujejo slovenskih popisnih pol.

Rok za izpolnitev in oddajo vprašalnikov bo zapadel 20. decembra letos, kar pomeni, da je popis še v začetni fazi. Tudi zaradi tega večina društev vprašalnika še ni prejela.

SOVODNJE

Tatinske pohode hočejo preprečiti

Tatovi so v preteklih mesecih in letih obiskali več hiš tudi v sovolednski občini, zlasti v Sovodnjah in na Vrhu. Okradene stanovalce v domačine nasploh so tatinski pohodi močno prizadeli, ravno zaradi tega je sovolednska občina skupaj z goriško pobudnica niza srečanj o varnosti in tečajev o samooobrambi za višješolke in ženske nasploh. Po besedah sovolednske županije Alenke Florenin želijo občanom nuditi napotke, kako najbolje poskrbeti za svojo osebno varnost in nedotakljivost svojega imetja, pa naj bo to doma ali na javnem prostoru. Skupno bodo priredili štiri javna srečanja, ki bodo potekala v dvorani Zadrzne banke v Sovodnjah. Prvo bo v četrtek, 20. septembra, ob 20. uri in bo posvečeno »stalkingu« - zalezovanju, ki je vse bolj razširjen pojav. Na drugem srečanju, ki bo 11. oktobra, bo govora o tatvinah, krajah in goljufijah. Tretje srečanje - 18. oktobra - bo posvečeno varnosti na domu, kjer se povprečno pripeti več smrtnih nesreč kot na cestah. Niz bo 25. oktobra sklenilo srečanje, ki bo namenjeno nasiljem nad ženskami. »Prvi dve srečanja bosta vodila policista, ki se dnevno ukvarjata z zalezovanjem, tatvinami in goljufijami. Predavatelj tretjega srečanja bo arhitekt, ki je zaposlen pri gasilcih in s prve roke pozna, katere so nevarnosti na naših domovih. Na četrtem srečanju bosta spregovorili psihologinji, ki nudita pomoč ženskam, žrtvam nasilja,« pojasnjuje Gabriele Felci iz inštituta IRSS, ki je skupaj z občinama Sovodnje in Gorica prireditelj pobude. Po Felcijevih besedah bodo javna srečanja zelo koristna, saj se kazniva dejanja lahko prepreči že z večjo budnostjo in pazljivostjo.

V pobudo je vključen tudi tečaj samooobrambe, ki se bo začel 24. septembra. Zaradi večjega števila vpisov od pričakovanj bo tečaj potekal v sovolednskem Kulturnem domu, prostih je sicer le še nekaj mest, ki so namenjena sovolednskim občankam. »Tečaj bodo vodili inštruktorji s tega področja in je primeren za ženske vseh starosti. Samooobrambene tehnike, ki jih bodo prikazali, namreč ne zahtevajo posebne telesne pripravljenosti in se jih lahko vsaka ženska nauči,« pravi Felci. Po njegovih besedah je v večini primerov takojšnja in odločna reakcija dovolj, da nepridiprav odstopi od svojega nasilnega namena.

Projekt, v okviru katerega so pripravili in med občani že razdelili dvojezično publikacijo, bo skupno stal nekaj več kot 25.000 evrov, ki jih je sovolednski in goriški občini dala na razpolago dežela. (dr)

GORICA

Ogloobili nepripete in s telefoni

Z avtomobilom brez policijskih oznak so se včeraj dopoldne goriški prometni policisti peljali po državni cesti št. 56 proti Krmini in med potjo opazovali, ali so bili vozniki v nasproti vozečih avtomobilih pripeti z varnostnimi pasovi. Voznike, ki niso bili pripeti, je nato ustavila druga patrolja policistov in jim naložila slano globo. Skupno so med večeršnjim dopoldnevom zaradi neuporabe varnostnih pasov ogloobili deset voznikov, dve globi so naložili zaradi uporabe mobilnega telefona med vožnjo, tri pa zaradi drugih kršitev prometnega zakonika. En voznik je globo prejel, ker v njegovem avtomobilu varnostnih pasov sploh ni bilo.

Poostren nadzor nad uporabo varnostnih pasov in upoštevanjem predpisov so agenti goriške prometne policije izvedli v okviru projekta Tispol - Seatbelt, ki sočasnno poteka po vsej Evropski uniji.

NOVA GORICA - Univerza laboratorijev ne seli čez mejo

»Nekdanja bolnišnica v Gorici nas zanima le kot dolgoročna rešitev«

Univerza v Novi Gorici ne namera več preseliti laboratorija z visokotehnološko raziskovalno opremo v opuščeni bolnišnični objekt v goriški Ulici Vittorio Veneto, temveč v svoje prostore v Ajdovščini. Od prvotne namere so odstopili, ker se ni izkazala kot ugodna, je včeraj za Primorski dnevnik vnovič pojasnil rektor Univerze v Novi Gorici, Danilo Zavrtanik.

Ponovno preverjanje je sprejel včerajšnji članek v italijanskem dnevnem tisku, ki napoveduje skorajšnje srečanje med prorektorjem novogoriške univerze Gvidom Bratino in generalnim direktorjem goriškega zdravstvenega podjetja Marcom Bertolijem. Tema njenih pogo-

vorov naj bi bila prav selitev omenjenih laboratorijev in najem prostorov, za katere naj bi univerza odštela 190.000 evrov letne najemnine. »Pogovore o prostorih v bolnišnici nadaljujemo, a so za nas zanimivi kot dolgoročna rešitev za morebitno preselitev celotne univerze, če bi se pokazalo, da je moč priti do evropskega denarja za obnovo. Da bi se po koščkih tja premikali, pa ne. Ustrezna infrastruktura za laboratorije je namreč velik strošek,« poudarja Zavrtanik.

Univerza v Novi Gorici je preko evropskega projekta prejela za tri milijone in pol evrov sredstev, porabiti jih mora za nakup visokotehnološke raziskovalne opre-

me kot so elektronski mikroskopi in posebni laserji, ki bodo za delovanje povezani s tržaškim sinhrotronom. Ker v matičnih prostorih Univerze dodatnega prostora za laboratorije ni na razpolago, so pomislili na izpraznjeno bolnišnično stavbo čez mejo. Ko pa je postalo jasno, da se načrti v zvezi z nekdanjo bolnišnico časovno ne bodo izšli, so na Univerzi poiskali drugo rešitev. S selitvijo nekaterih programov v obnovljeni dvorec Lanthieri v Vipavi, se bodo v Ajdovščini sprostili prostori, ki so ustrezni za postavitve omenjenih laboratorijev. Na Univerzi v Novi Gorici so tudi sredi selitve Visoke šole za umetnost v goriško palačo Alvarez. (km)

Bolnišnica v Ulici Vittorio Veneto bo še do nadaljnjega samevala

BUMBACA

ŠTANDREŽ - V pričakovanju na oživetev gradbišča

Občina bo preverjala (ne)varnost krožišča

Domačini zahtevajo razširitev cestišča in še en prehod za pešce

Sporno in še vedno nedokončano krožišče pri Štandrežu

BUMBACA

Goriška občina pristaja na preverjanje varnosti krožišča med ulicama San Michele in Carso v Štandrežu. Goriški župan Ettore Romoli je namreč med zadnjim občinskim svetom v odgovoru na svetniško vprašanje občinskega svetnika Božidarja Tabaja (SSk-Demokratska stranka) zagotovil, da so pripravljeni še enkrat skupaj preveriti, ali je krožišče varno ali pa potrebuje preureditev, preden se bo njegova gradnja zaključila. »Župan napoveduje, da si bo skupaj z nami in z vodjo občinskega tehničnega urada Mauroom Ussaieim ogledal sporno krožišče, za katerega smo v Štandrežu prepričani, da je potrebno preureditve, saj ni bilo zgrajeno, kot bi moralo biti za zagotavljanje varnosti tako voznikom kot pešcem,« poudarja Božidar Tabaj.

Nad novim krožiščem se pritožujejo številni domačini, še zlasti so nezadovoljni z gredico, zgrajeno pred Čedajsko banko. Zaradi gredice in pločnika morajo vozniki, namenjeni po Ulici San Michele proti središču Štandreža, zapeljati proti sredini cestišča, nato pa zaviti v desno in vstopiti v krožišče. V Štandrežu so prepričani, da bi morali dostop na krožišče iz ulice San Michele v smeri središča vasi drugače urediti, predvsem pa bi tu morali zgraditi še en prehod za pešce, po možnosti z gradnjo otoka sredi cestišča, pred telovadnico pa cesto še malce razširiti.

Župan Romoli v odgovoru na Tabajev svetniško vprašanje ni niti besedice črnilo o težavah, ki jih imajo z izvajalcem del

- podjetjem Pessot. Gradnja krožišča se je začela že decembra lanskega leta, potem so se dela prekinila zaradi spora med občino in izvajalcem del, ki je zahteval večjo vsoto denarja od začetno predvidene. Delavci so se vrnili na krožišče konec julija, uredili gredice in pločnike, nato pa spet odšli, tako da je krožišče še vedno nedokončano.

Tabaj je župana Romolija vprašal tudi, kdaj se bo goriška občina odločila za pokritje tribun nogometnega igrišča, na katerem igra in trenira štandreška Juventina. »Goriška pokrajina je svojčas obljubila, da bo zagotovila polovico vsote, potrebne za pokritje tribun in namestitve fotovoltaičnih panoev, potem pa se je na občini zadeva blokirala. Zaradi tega se bomo postavili v stik s pokrajinsko odbornico za šport Saro Vito in s pokrajinsko podpredsednico Maro Černic ter ju povabili na srečanje z občinskimi upravitelji, tako da se bo le našel skupni jezik za pridobitev potrebnih finančnih sredstev,« pravi Tabaj, ki je opozoril, da so Vrata Italije - tako so poimenovali novo avtocesto krožišče pri Štandrežu - precej slabše zgrajena od podobnega krožišča pri Padovi, kjer sta ob pasovih za avtomobile urejeni tudi kolesarska steza in pešpot. »Dvomim, da bomo pri Štandrežu dobili kolesarske steze in pešpote, ki si jih želimo,« pravi Tabaj in ugotavlja, da je območje ob nekdanjem mejnem prehodu pri Štandrežu zapuščeno in zaraščeno. »Na moja opozorila glede tega vprašanja pa med občinskim svetom nisem prejel odgovora,« zaključuje Tabaj. (dr)

ŠKOCJAN

Avto podrl bivšega župana

Cesto je prečkal na invalidskem vozičku

Prometno nesrečo - k sreči brez hujših posledic in telesnih poškodb - je včeraj doživel nekdanji župan iz Škocjana, 52-letni Paolo Pizzoni.

Sredi dopoldneva je na svojem invalidskem vozičku prečkal cesto, ko je nenkrat pripeljal avtomobil. Kljub zaviranju je avto trčil v invalidski voziček in nekdanjega župana vrgel na tla. Na kraj so nemudoma prihiteli reševalci službe 118, ki so poškodovancu nudili nujno pomoč, nakar so ga z rešilnim vozilom odpeljali v tržiško splošno bolnišnico, kjer so ga sprejeli na zdravljenje. Izkazalo se je, da

Paolo Pizzoni

je v padcu dobil lažje telesne poškodbe, tako da njegovo življenje nikakor ni ogroženo. Po besedah reševalcev je imel moški precejšnjo mero sreče, saj bi lahko med padcem z vozička utrpel hujše poškodbe. Kraj nesreče si je ogledala patrulja prometne policije; agenti so poskrbeli za urejanje prometa, medtem ko so reševalci nudili pomoč poškodovancu. Dinamiko nezgode in morebitne odgovornosti bodo še pojasnili.

Paolo Pizzoni - svojčas je bil vpisan v Leve demokrate - je bil za župana izvoljen leta 2002 s podporo levosredinske koalicije; škocjansko občino je vodil pet let. Leta 2007 pa ga je na primarnih volitvah Oljke premagala sedanja županja Silvia Caruso. Pizzoni je diplomiran iz informatike in je med vodilnimi funkcionarji podjetja Insiel.

GORICA - Peticija proti ukinitvi deželne ustanove

Film Commission ima na pokrajini zaveznika

Pokrajinski odbor predsednika Enrica Gherghette je podpisal peticijo proti sklepu dežele Furlanije-Juljske krajine, da ukine ustanovo Film Commission, ki ponuja storitve in sredstva za filmske produkcije.

Komisija že vrsto let privablja v FJK italijanske in tuje filmarje. Dokazala je, da je z dobro organizacijo svojemu delu kos. Letni doprinos filmske industrije znaša v FJK od 8 do 10 milijonov evrov, dežela pa namenja komisiji približno 300 tisoč evrov letnega prispevka. O tem, komu bo denar podeljen, je komisija vedno odločala samostojno. Vse pa kaže, da so se težave začele s filmom Marca Bellocchia »Bella Addormentata«, ki se preko zgodbe Eluane Englaro loteva teme evtanazije; film je bil sneman v FJK in je bil deležen podpore 150 tisoč evrov. Tema očitno ni bila vsem po godu. Zgodilo se je namreč, da je dežela na predlog odbornice za proizvodne dejavnosti Federice Seganti sklenila, da komisiji ne bo namenila prispevka za leto 2012, kar bi prizadelo tako Bellocchiov kakor tudi Tornatorejev film »Un caso di coscienza«. Odločitev je povzročila velik škandal. Dežela si je zato premislila, vendar samo za letošnje leto, saj je sklenila, da bo denar za komisijo s prihodnjim letom preusmerila na svojo agencijo za turizem. Sklep je utemeljila s kriznimi časi, kar pa je skregano s podatkom, da je v zameno za 300 tisoč evrov prispevka prišlo v deželo

Gherghetta podpisuje peticijo

FOTO J.M.

neprimerljivo več denarja, vsako leto pa je naše kraje obiskalo 300 filmskih delavcev, tudi iz tujine.

Da mora Film Commission še naprej uživati podporo dežele, je zapisano v peticiji, ki jo je prvi podpisal predsednik pokrajine Enrico Gherghetta ter za njim še ostali člani odbora in pokrajinskega sveta. Kdor se jim želi pridružiti, bo imel priložnost v torek, 18. septembra, ko bo z začetkom ob 18.30 v tržiškem Kinemaxu shod v bran goriške pokrajine, na katerem bo Gherghetta predstavil svoj politični manifest »Il coraggio della democrazia« (Pogum demokracije). (jm)

GORICA - Ponovno županovo zagotovilo

Kolesarska »stezica« na Vialu bo odstranjena

»Kolesarska pot« v Drevoredu 20. septembra v Gorici bo odstranjena. Nerazumljiv je bil že njen nastanek, saj je dolga le nekaj sto metrov in ne več, zaradi izstopajočega roba v plastičnem materialu pa je nevarna: po dežju je spolzka, ob mraku pa skoraj nevidna, saj kolkov, ki so bili pritrjeni na profil, že zdavnaj ni več. Nekajkrat se je zato zgodilo, da je kolesar tam tudi padel, k sreči brez hujših posledic.

Če naj verjamemo županu, bo ta »past« na cesti končno odpravljena. Tako je zagotovil občinskemu svetniku Walterju Bandlerju (SSk-Demokratska stranka), ki je v torek nanj naslovil svetniško vprašanje. Isto zagotovilo je decembra lani že prejela svetnica Marilka Koršič, a iz tega ni bilo nič.

En učinek pa je kolesarska stezica le imela: za dragocena parkirna mesta je prikrajšala Kulturni center Lojze Bratuž. Tudi zato sta Svet slovenskih organizacij in Katoliško tiskovno društvo že leta 2010 pisala županu, a sta bila tedaj neuslišana. Tokrat naj bi šlo zares, trdijo na občini in navajajo, da je župan ukazal pristojnim v tehničnih uradih takojšnjo odstranitev profila in ponovno vzpostavitev parkirnih mest.

»Past« sredi cestišča

BUMBACA

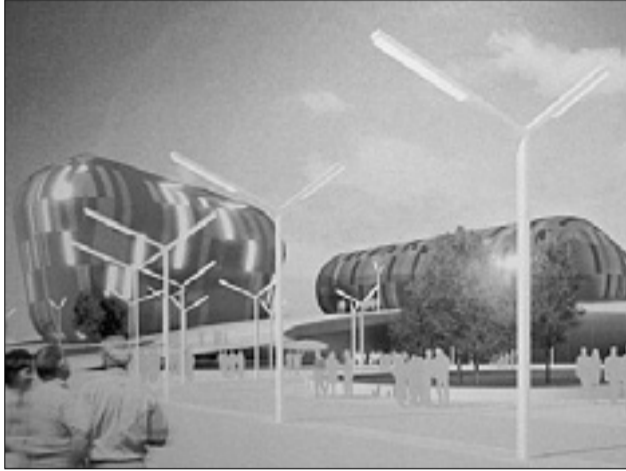

NOVA GORICA, ŠEMPETER - Svetniki bodo znova odločali o soglasju Alei lacti

Igralni salon je znova v igri

Sejo pričakujejo s strahom

Občini na nasprotnih si stališčih - Arčon: Igralniški trg v Sloveniji zasičen, negativne posledice breme za občine

V Šempetru in v Novi Gorici se bo v četrtek odločalo o izdaji soglasja oziroma mnenja za igralni salon na območju nekdanjega mejnega prehoda Vrtojba. Ljubljanska družba Alea Lacta je namreč na Urad za nadzor prirerjanja iger na srečo junija ponovno naslovila vlogo za podelitev koncesije za igralni salon, ki ga nameravajo postaviti v načrtovanem trgovsko-zabaviščnem kompleksu Sailaway. V takem primeru občina, v kateri bo stal igralni salon, zanj podeljuje soglasje, okoliške občine pa le nezavezujoče mnenje.

Obe občini oziroma občinski in mestni svet sta se do tega vprašanja že opredelila. Lani je namreč Alea Lacta za koncesijo že zaprosila, a ji je Pahorjeva vlada v odhajanju ni podelila. Več sreče se nadejajo pri novi oblasti, še prej pa morajo ponoviti postopek z občinami. Lani so v Šempetru izglasovali soglasje za igralni salon, v Novi Gorici pa negativno mnenje. Predloga sklepe, ki bosta obravnavana na obeh sejah v četrtek, sta oblikovana enako. Šempetrski župan Milan Turk svetnikom predlaga sprejem sklepa, ki podeljuje soglasje, medtem ko novogoriški župan Matej Arčon predlaga izglasovanje negativnega mnenja zanj. »Pri pravi predloga sklepa sledimo sprejeti Strategiji razvoja iger na srečo v Sloveniji, ki v poglavju "Splošni cilji" predvideva postopno zmanjševanje števila dodeljenih koncesij za izvajanje iger na srečo,« pojasnjuje Arčon v gradivu za sejo. Navaja še, da strategija vsebuje tudi ugotovitev, da je igralniški trg v Sloveniji zasičen, število ponudnikov, ki prirejajo igre na srečo v igralnicah in igralni salonih, pa je ob nespremenjenem povpraševanju preveliko. Kot še ugotavlja omenjena strategija, je prenasatjenost igralniške ponudbe še posebej izrazita na območju Goriške, Primorske in Kraške regije, kjer je ob koncu leta 2009 delovalo pet igralnic od skupaj 10 delujočih v Sloveniji in 19 igralnih salonov, skupaj 34. V novogoriški občini se ugotavlja, da bi dodatna koncentracija igralniške ponudbe samo še stopnjevala številne negativne posledice, s katerimi se že sedaj sooča to območje, še posebej problematiko odvisnosti od iger na srečo. »Država ne zagotavlja nikakršnih sredstev za zdravljenje odvisnosti od iger na srečo, ki jih v celoti krijejo občine in zdravstveni zavodi sami. Investicija v še en igralni salon ne bi dala pričakovanih ja-

Zemljišče (desno), kjer naj bi stal kompleks Sailaway (zgoraj načrt) z igralnim salonom

FOTO K.M.

vno-finančnih učinkov, saj bi pomenila zgolj prerazporeditev obstoječih gostov in v goriški prostor ne bi pripeljala novih gostov iz bolj oddaljenih destinacij,« so prepričani v Novi Gorici.

V Šempetru so lani od družbe Piori, ki je lastnica Alee lacte, prejeli notarsko overjeno zagotovilo, da bo pravočasno zgradila ves načrtovani center Sailaway in ne le dela z igralnim salonom, sicer je pripravljena občini izplačati poldrugi milijon odškodnine. Takšno zagotovilo želi župan Turk od investitorjev ponovno pridobiti, saj meni, da obstaja dvom, ali je še aktualna. Nadeja se, da bi informacijo o tem uspeli pridobiti še pred četrto sejo.

Že lani so v javnosti zaokrožile fotografije in anonimka, ki je namigovala na to, da svetniške glasove skuša nekdo podmazati oziroma vplivati na njihovo odločitev. Enajst od šestnajstih svetnikov je nato od Komisije za preprečevanje korupcije lani dobilo opozorilo, ker niso prijavili domnevnega neregistriranega lobista. Ti so letos junija na komisijo poslali dopis, v katerem izražajo začudenje, da so opozorilo dobili le nekateri svetniki, ko pa je lobist govoril z vsemi, obenem pa odločno zanikajo, da bi ta lobist svetnike prepričal v to, da so izglasovali soglasje za igralni salon.

»Sejo občinskega sveta v četrtek pričakujemo v strahu, kaj se nam bo do takrat še zgodilo in kaj nam bodo do takrat podtaknile "neznane osebe". Zadnja dogajanja kažejo na to, da gre verjetno za spopad na višjem nivoju od občinskega, zato se podpisani občinski svetniki želimo od teh dogajanj distancirati,« so včeraj v elektronski pošti, naslovljeni na medije, zapisali nekateri šempetrski občinski svetniki, ki so proslili za anonimnost, saj se želijo izogniti javnemu obrekovanju s strani neznanih oseb, česar so bili že deležni, pravijo.

Katja Munih

CERJE - Župan pri ministru

Državnega denarja za spomenik ne bo

Župana občine Miren-Kostanjevica Zlatka Marušiča je včeraj v Ljubljani sprejel minister za izobraževanje, znanost in kulturo Žiga Turk. Župana so spremljali še predsednik in tajnik društva TIGR Marjan Bevk in Miga Pogačar, Miha Molan iz Koordinacije domoljubnih in partizanskih organizacij in generalni sekretar združenja Sever Anton Pozvek. Marušič je ministra seznanil z gradnjo in vsebinsko zasnovo Spomenika braniteljem slovenske zemlje na Cerju in izrazil željo, da bi bila država aktivno soudeležena pri upravljanju in vrednotenju tega spomenika.

Turk je poudaril, da je spomin na dogajanja v prvi svetovni vojni zelo dragocen in da je ta spomenik vreden velike pozornosti. Opozoril pa je, da mora država v tem času skrbeti za racionalizacijo stroškov, in ocenil, da ustanavljanje novih javnih zavodov z majhnim številom zaposlenih ni učinkovito. Ministrstvo se nagiba predvsem k povezovanju med ustanovami, ki bi lahko zagotovilo ustrezno vsebino in primerno ovrednotilo več pomnikov na območju, ki ga je prva svetovna vojna tako hudo prizadela, so včeraj ob obisku sporočili iz ministrovega kabineta in dodali: »Minister Turk je z veseljem vzel na znanje, da je občina že vključila vrednotenje tega spomenika v nekatere evropske čezmejne projekte in je pozitivno ocenil vklju-

Spomenik na Cerju

čitev spomenika na Cerju v okviru pobud Poti miru, pa tudi sodelovanje z Muzejem novejši zgodovine. Poudaril je, da država lahko sodeluje pri številnih pobudah, in nakazal možnost, da se začne postopek za zagotovitev spomeniku statusa javne kulturne infrastrukture, morada tudi za vpis v seznam žive dediščine. Ministrstvo si bo prizadevalo, da se ti postopki izpeljejo v čim krajšem času.« (km)

Prošnje do ponedeljka

V ponedeljek, 17. septembra, bo zapadel rok za vložitev prošnje za štiri zaposlitve, ki jih ponuja Tržiški kulturni konzorcij v okviru projekta socialnega dela. Za obdobje enega leta bodo zaposlili štiri uradnike, ki bodo skrbeli za urejanje arhiva in sodelovali pri drugih pobudah konzorcija. Podrobnejše informacije so na voljo na spletni strani konzorcija www.ccm.it.

Hrastova dirka v Doberdolu

Društvo Hrast prireja danes na travniku pri župnijski dvorani v Doberdolu kolesarsko dirko Hrast Bike Slalom. Gre za deveto izvedbo pobude, s katero želijo na goriški Kras privabiti ljubitelje gorskih koles, pa tudi njihove prijatelje in sorodnike. Začetek bo ob 14. uri, možnost vpisovanja bo pred tekmo. Dirka je sestavljena iz dveh spustov, vsak je dolg 700 metrov. Posebnost dirke je, da poteka med količki kakor slalomski spusti. K udeležbi vabijo prav vse, od osnovnošolskih otrok do odraslih kolesarjev. (ač)

Jutri »Kovačev študent«

Jutri ob 20.15 bo v amfiteatru gradu Kromberk uprizoritev spevoigre v treh dejanjih »Kovačev študent«. Delo Vinka Vodopivca bodo uprizorili moška pevska zbor Kromberški Vodopivci in Lipa Ravnica, solopevci Glasbene šole Nova Gorica, folklorno društvo Gartrož in pevci kulturno turističnega društva Lokovec. V primeru dežja bo prireditev izvedena v nedeljo, 23. septembra. Predprodaja vstopnic poteka tudi uro pred predstavo. (km)

V Solkanu tudi Kauzer

Po dvojnem evropskem prvenstvu bodo danes v solkanskem kajak centru gostili še člansko državno prvenstvo v kajaku in kanuju na divjih vodah. »Slovenski slalomisti bodo zelo uspešno tekmovalno sezono sklenili na sproščenem tekmovalstvu za konec sezone, kjer bo prvič po olimpijskih igrah nastopil tudi Peter Kauzer,« pojasnjuje vodja Kajak centra Andrej Humar. (km)

Pejsaži le še danes

V galeriji ArtOpenSpace v Ulici Diaz v Gorici bo še danes med 10.30 in 12.30 ter med 17. in 19. uro na ogled razstava z naslovom »Paesaggi e paesaggi«; razstavljajo Fulvio Dot, Myriam Capelletti, Alessandra Bernardis, Miran Cencič, Max Busan, Lia Del Buono, Alessio Russo in Fabio Gonnelli.

Na trgu Go art tržnica

Slovenski in italijanski likovniki se bodo danes med 9. in 13. uro predstavili na Go art - umetniški tržnici, ki bo potekala na trgu med novogoriško mestno hišo in restavracijo Vrtnica. (km)

Prvi para festival v Lijaku

V kampu Lijak bo še danes 1. para Festival - Pesem in Polet Lijak 2012. Najprej bo tekmovalje v natančnosti pristajanja, ob 17. uri sledi »base show«. Uvodoma bo nastopil pihalni orkester Vogrsko, sledi predstavitev desetih narodno zabavnih ansambljev. Zabava se bo zaključila z nastopom ansambla Franca Mihelića; prireditev bo povezoval Igor Malalan. (km)

TRŽIČ - Občina nemočna

Manj pomoči za najemnine

Država drastično znižala prispevek

V tržiški občini bodo drastično znižali prispevke, ki jih zagotavljajo družinam za plačevanje najemnin. Lani je imela tržiška občina v ta namen na razpolago 580.648 evrov, s katerimi so družine uspeli znižati svoje najemnine za 45 odstotkov; letos je v tozadavnem skladu 416.238 evrov, kar pomeni, da bodo družinam, ki imajo do tega pravico, zagotovili prispevek za plačila 31 odstotkov sleherne najemnine. Za znižanje so se odločili, ker se je državni prispevek za omenjeni sklad skorajda izničil; lani so iz državne blagajne prejeli 161.699 evrov, letos pa le 10.445 evrov. Tržiška občina je po drugi strani morala povečati dotacijo za sklad z lanskimi 128.000 evrov na letošnjih 132.415 evrov, saj mora njen prispevek odgovarjati desetim odstotkom zneska, ki bi bil potreben za kritje vseh prošenj. Letos je za prispevek za plačilo najemnine zaprosilo 546 družin, precej več kot lani, ko so jih našeli 497.

GORICA - Do oktobra bodo na ogled v Tolminu

Razstava Gabellinijevih puntarjev bo uvedla v goriško obeleževanje 300. obletnice punta

Iz Gabellinijevega stripa

Ob bližajoči se 300. obletnici velikega tolminskega punta so v četrtek v Tolminu ob udeležbi številnih gostov - lepa skupina jih je prišla iz Gorice in Čedadu - odprli likovni razstavi »Remigio Gabellini - Tolminski punt 1713« in »Slovenski klasiki v stripu«.

Publiko v Tolminskem muzeju sta nagovorila direktorica Damjana Fortunat Černilogar in župan Uroš Brežan. Povedano je bilo, da je pogosto že spomladi pripravil niz predavanj z naslovom »Punt se bliža«. V nov sklop prireditev pa sodi razstava stripov »Tolminski punt 1713« avtorja Remigija Gabellinija iz Gorice. Njegov strip z dvojezičnim naslovom »La rivolta dei Tolminotti 1713 - Tolminski punt 1713« je bil namreč v dveh nadaljevanjih - v črno-beli tehniki in v italijanskem izvirniku - prvič objavljen v goriški reviji Isonzo Soča. V Tolminu je prikazanih deset Gabellinijevih originalnih risb, ki jih je avtor podaril muzeju. To-

krat pa je prvič razstavljen barvna različica stripa z besedilom v slovenskem jeziku. V zalozbi Tolminskega muzeja je barvni strip obenem izšel v knjižni obliki ter v slovenskem in italijanskem jeziku.

Gabellini, ki je v Gorici poznan tudi kot scenograf in grafični oblikovalec, se je zahvalil muzeju ter izpostavil navezo med Gorico in Tolminom ravno zaradi puntarjev in spominske plošče, ki na Travniku spominja na njihov upor in usodo. Prihodnje leto bo razstava na ogled tudi v Gorici, in sicer v galeriji Kulturnega doma. To bo uvod v goriško obeleževanje 300. obletnice punta.

Med četrтковim večerom so v Tolminskem muzeju predstavili še razstavo »Slovenski klasiki v stripu«: prikazanih je skoraj 200 stripov 66 slovenskih avtorjev. Glasbeno točko je poklonila violinistka Tina Grego. Razstavi bosta na ogled do 31. oktobra. (ik)

DEL PIERO ODŠEL

RIM - Nekdanji nogometaš Alex Del Piero je odpotoval v Avstralijo, kjer bo v prihodnjih dveh sezonah igral za moštvo Sydney FC. Za nastop skoraj 38-letnega Del Piera vlada izjemno zanimanje. Klub je za derbi 28. oktobra proti Perthu celo najel stadion za 84.000 gledalcev, čeprav je lanski dvboj med tema moštvoma spremljalo le 5.000 navijačev. Sicer bo prvo tekmo odigral že 6. oktobra. Del Piero je na drugi konec sveta odpotoval z ženo Sonio, otroci in ogromno prtljage.

STALNO NA TRIBUNI

TURIN - Potem ko je italijanska nogometna zveza trenerja Juventusa Antonia Conteja kaznovala za desetmesečno prepovedjo opravljanja dela v nogometu, je Mednarodna nogometna zveza kazen razširila še na mednarodno raven. Conte tako ne bo smel biti na klopi stare dame niti na tekmah v evropskih tekmovalnih ligah. Prvič bo razširjene ukrepe izkusil že naslednji teden, ko se bo Juventus v ligi prvakov pomeril s Chelseajem. Kazen za Conteja velja za vse tekme, tako domače prvenstvene kot mednarodne, v katere štejejo tako prijateljski kot uradni dvboji.

NA SVETOVNEM POKALU NIKI HROVATIN 15.

TOBLACH - Na prvi od treh preizkušelj svetovnega pokala FIS v skirollu v Toblachu je Mladin tekmovalci Niki Hrovatin zasedel med 18 tekmovalci 15. mesto. Mladinci so se pomerili v 8 kilometrski zasledovalni vožnji v klasični tehniki. Danes ga čaka ekipni sprint, jutri pa še zasledovalna vožnja (16 km) v skatingu.

Za Hrovatina je to drugi nastop z italijansko reprezentanco, prvič je nastopal letos v Oroslavju na prvi etapi svetovnega pokala. Z izbrano vrsto se v Toblachu kot strokovnjak mudi tudi Mateja Bogatec.

KOŠARKA - V Kopru bi na EuroBasketu 2013 radi gostili ...

Litvo pred Italijo

KOPER - Po zadnjem krogu kvalifikacij za EuroBasket v Sloveniji je jasno, katere reprezentance bodo čez manj kot leto dni merile moči v Ljubljani, Jesenicah, Celju in Kopru, 18. novembra pa bo žreb določil, kje bodo ekipe igrali v predtekmovalju. Tačas torej vlada predvsem zanimanje, kje bo kdo igral. Pri košarkarski zvezi Slovenije so nam pojasnili, da bodo prizorišča za Slovenijo in nosilce skupin bržkone določili organizatorji v dogovoru s Fibo Europe. Po katerem ključu bodo izbirali prizorišča, pa še niso podrobno obravnavali. »Predvidevati moramo, katerih navijačev bo največ; prednost bodo seveda imele tiste reprezentance, ki bodo imele največ navijačev,« je pojasnil Anže Balazič, predstavnik za odnose z javnostmi pri Košarkarski zvezi Slovenija. Potrdil nam je, da bodo pri tem upoštevali tudi želje mest, ki bodo gostila prvi del tekmovalja.

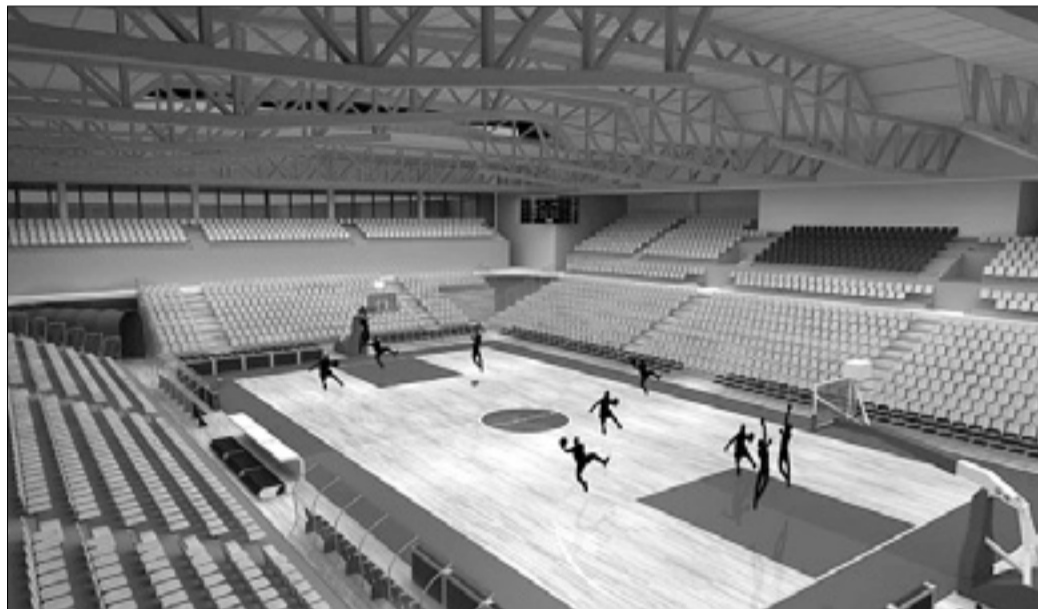
V Kopru, nam najbližjemu prizorišču, bi radi gostili Litvo, ki jo spremlja veliko navijačev, Makedonijo, ki je presenetila na prejšnjem EP, in pa Srbijo, »ki je vedno aktualna, pa tudi Italijo in Hrvaško,« nam je zaupal Boban Popović, vodja lokalnega odbora v Kopru.

Organizacijski stroj EuroBasket se že giblje, vendar bolj nevidno. Priprave za logistiko, varnost in promocijo že potekajo, spremljevalni program pa je še v povojih. Vsebine bodo namreč povezane z gostujočimi ekipami, zato v mestih vneto pričakujejo žreb, ki ga bo gostila Koncertna dvorana Postojnske jame. Sestava bobnov je še neznanka, iz Fibe Europe, ki jih sestavlja, pa so nam sporočili, da jih bodo določili najbrž konec oktobra.

Gostiteljska mesta bodo začela tudi z deli za posodobitev dvoran. V Kopru bodo morali zaradi zahtev mednarodne zveze sedanjo športno dvorano delno prenoviti. V tem letu bodo že nadgradili toplotno črpalko, ki bo med drugim zagotavljala boljše prezračevanje in ohlajanje dvorane, naslednje leto pa bodo na vrsti posegi na tribunah. Bonifika premore zdaj 2600 sedežev, po posegih pa jih bo »čim več«, pravi Popović, vodja lokalnega odbora EuroBasket 2013 v Kopru. Po nekaterih navedbah jih bo 4200, vsekakor pa manj kot 5000, kot sicer zahtevajo pravila. Košarkarska zveza Slovenije (KZS) se namreč glede na razmere v Kopru strinja s takim številom. Dela naj bi trajala od tri do štiri mesece, ali bo za to nujno tudi krajše popolno zaprtje dvorane, pa se še ne ve. Dela naj bi stala približno 2 milijona evrov, kar je tudi vsota, ki jo koprski lokalni odbor pričakuje od države. Denar za posodobitev dvoran v Ljubljani, Kopru in Jesenicah je namreč že rezerviran: država bo v ta namen razdelila 6,1 milijona evrov evropskih sredstev. Koper je že poslal državi investicijsko dokumentacijo, na podlagi katere bo država razdelila evropska sredstva, uskladiral je tudi pogodbo s KZS, ki bo določala odgovornosti glavnega in lokalnega odbora (podpisali jo bodo v začetku naslednjega tedna). Poleg večjih zmogljivosti bodo v evropskimi sredstvi v Bonifiki postavili še dodatne stole, sedeže za VIP-goste in fotoreporterje, premične koše, mize za no-

Takšna naj bi bila dvorana na koprski Bonifiki po preureditvenih delih

MESTNA OBČINA KOPER

vinarje, sodobnejše semaforje, prenovili bodo parket, olepšali bodo pročelje dvorane in opravili še nekaj manjših posodobitev. Po uvodnih načrtih, ki so napovedovali dve novi športni dvorani na Ptuj in v Novem mestu, se je število gostujočih mest omejilo na štiri, novih dvoran, ki bi gostile evropsko prvenstvo, pa sploh ne bo. V Ljubljani bosta prvenstvo gostili Arena Stožice in Hala Tivoli, v Jesenicah Podmežakla, v Celju dvorana Zlatorog, v Kopru pa, kot že rečeno, Bonifika.

Veronika Sossa

prej do novice

www.primorski.eu

24 ekip na Euru 2013

KAKO DO EP - Na EuroBasketu v Sloveniji bo nastopilo 24 reprezentanc. Šest si jih je to pravico priborilo z rezultatom na lanskem EuroBasketu v Litvi (Španija, Francija, Rusija, Makedonija, Litva in Grčija), Velika Britanija se je nanj uvrstila kot gostiteljica minulih olimpijskih iger v Londonu, Sloveniji pa mesto na prvenstvu pripada kot organizatorici. Preostalih 16 reprezentanc si je pravico do nastopa priigralo v kvalifikacijah. Črna gora.

NEPREMAGANI - Hrvaška, Italija in Nemčija so kvalifikacije končale nepremagane.

SZ/JUG - Kontinuiteta se kaže pri številu udeleženk, ki prihajajo s področij nekdanje Jugoslavije in Sovjetske zveze. Enako kot lani v Litvi, bodo tudi prihodnje leto v Sloveniji nastopilo prav vseh 6 reprezentanc držav s področja nekdanje Jugoslavije. S področja Sovjetske zveze se bo prvenstva udeležilo 5 reprezentanc, izmed tistih, ki so sodelovale v kvalifikacijah, se ni uspelo prebiti le Azerbajdžanu, Belorusiji in Estoniji.

UVRŠČENE REPREZENTANCE - Belgija; BiH; Češka; Črna gora; Finska; Francija; Grčija; Gruzija; Hrvaška; Italija; Izrael; Latvija; Litva; Makedonija; Nemčija; Poljska; Rusija; Slovenija; Srbija; Španija; Švedska; Turčija; Ukrajina; Velika Britanija.

ATLETIKA - Športna šola Trst se je vpisala v zvezo, redno vadi 15 atletov

V FIDAL po dolgih letih

Po več kot desetletju bo italijanska atletska zveza FIDAL spet štela slovensko članico. Športna šola Trst se je namreč letos včlanila v zvezo in tako članom omogočila nastopanje na uradnih tekmah. Samostojne sekcije pri SZ Bor namreč še niso uspeli obuditi - ni še osebe, ki bi prevzela celotno koordinacijo dejavnosti, zato so se pri Športni šoli Trst odločili, da bodo začasno kar sami prevzeli finančno breme dejavnosti in delovanje.

Po lanskem poskusnem letu bo letošnja atletska dejavnost še obogatena. Srednješolcem, ki so lani trenirali, so se že pridružili višješolci, vpisovanje pa je še možno. »Skupina se še sestavlja, treniramo pa od konca avgusta. Tačas vadi 15 atletov, morda pa se jim bo pridružil še kdo. V stiku smo tudi s profesorji športne vzgoje,« je pojasnila Biserka Cesar, tudi bivša atletinja CUS-a. Glede na to, da pričakujejo porast števil članov, načrtujejo, da bodo najstnik trenirali v dveh skupinah. »Še razmišljamo, ali bomo skupine razdelili po starosti ali po panogi,« je povedala Cesarjeva, ki bo najbrž prevzela skupino, ki bo v vadbo vključevala tudi mete, gle-

de na to, da je bil uspešna metalka diska, specifično vadbo za teke in skoke pa bodo člani vadili v skupini s trenerko iz Kopra in nekdanje uspešne tekačico Vero Bobik. Nasploh želijo pri Športni šoli nuditi raznoliko paleto panog, tako da bo specializacija le delna.

Treninje že potekajo na atletskem stadionu na Koloniji, ki bo skratka postal tudi baza slovenske atletike. Trikrat tedenska vadba bo na stadionu poteka-

la tudi pozimi, ko se bodo člani pripravljali na spomladanski, uradni začetek sezone. Tačas se namreč sezona bliža h koncu, kljub temu pa se tekmovalci Športne šole udeležujejo različnih tekmovalj. V atletiko bodo pri športni šoli uvajali tudi mlajše, torej učence 5. razreda osnovne šole, ki bodo pri Športni šoli vadili pod vodstvom Silve Meulje in bodo med zimsko sezono na stadionu trenirali izključno ob lepem vremenu.

Ali bodo z včlanitvijo v atletska zveza FIDAL razvili dejavnost tudi za rekreativce, pa je še neznanka. »O tem še nismo razmišljali. Zdaj smo se umerili predvsem v delovanje s srednješolci in višješolci,« je še zaključila Cesarjeva, ki ne izključuje, da bi številni rekreativci, ki tačas tekmujejo v italijanskih klubih, lahko pristopili k Boru, vendar šele takrat, ko bodo oživel samostojno sekcijo pri SZ Bor. (V.S.)

NOGOMET A-liga: danes dve tekmi, Birsa out tri tedne

MILAN - V nogometni A-ligi bodo dve tekmi 3. kroga odigrali že danes. Ob 18. uri se bosta pomerila Palermo in Cagliari, ob 20.45 pa Milan in Atalanta. Glavnina nedeljskih tekem bo ob 15. uri in sicer Chievo - Atalanta, Fiorentina - Catania, Genoa - Juventus, Napoli - Parma, Pescara - Sampdoria, Roma - Bologna in Siena - Udinese, ob 20.45 pa bo tekma med Torinom in Interjem. Na nje bo v dresu milanskega moštva debitiral Samir Handanović, novi igralec Torina Valter Birsa pa bo sedel na tribuni. Zaradi poškodbe stegenske mišice, ki jo je z reprezentanco staknil na tekmi proti Norveški, bo moral namreč mirovati tri tedne.

TENIS - V dvoboju za obstanek v svetovni skupini Davisovega pokala Italija v Neaplju z 1:0 vodi proti Čilu. Andreas seppi je s 7:5, 6:1, 6:2 premagal Guillerma Hormazabala, dvboj med Fabiom Fogninijem in Capdevillejem pa je bil prekinjen zaradi teme pri izidu 2:2 (2:6, 6:2, 6:7, 6:1).

ODBOJKA - Slovenska ženska odbojkarica reprezentanca je v prvi tekmi kvalifikacijskega turnirja (skupina E) za nastop na evropskem prvenstvu 2013 v belgijskem Kortrijkju premagala Črno goro s 3:0 (25, 11, 22).

KOLESTARSTVO - Britanski kolesar Bradley Wiggins bo na bližnjem svetovnem prvenstvu v nizozemskem Valkenburgu nastopil le na cestni dirki, v vožnji na čas pa ne. Na olimpijskih igrah v Londonu je v kronometru osvojil odličje najbolj zlahtnega leska.

MAORI VS. PAKEHA

Bruno Križman

5.

Naslednje jutro smradu ni bilo več. Odkril pa sem, kje je bil izvor in se odločno odpravil v mestni park z ducatom in več mlak, iz katerih se zelo močno, močno ali pa komaj kadi. Manjša korita ležijo nekoliko nižje od travnate površine. Prizori so edinstveni in si sledijo z veliko pogostostjo. V nekaterih se ustvari kot jabolko velik mehur in nato izgine v sredini koncentričnih kolobarjev. Drugje se ne napanjajo mehurji. Iz blatne površine enostavno brizgne tanek curek. Smeri in višine so presenetljivo različne. Dolgo opazovanje in usmerjanje pozornosti na eno samo točko bo razkrilo, da iz določenih mest brizga visoko, iz drugih vedno nizko. So taka mesta, kjer brizgne poševno. Očitno je pod površino nastavljena mreža cevki, ki delujejo po lastnih danih. Fantastična je večja vodna površina, primerljiva z nekaj vaškimi kali, kjer brizganja ni, se pa iz vode močno kadi. Ogled tega jezercja je treba prilagoditi vetrovnim razmeram, kajti neprijetno se je znajti v oblaku pare prepojene z žveplom. Očitno pa je tudi pri tem jezercu vse urejeno pod vodno gladino. Včasih je nad vodo skoraj čisto, drugič se dejavnost v par sekundah za nekajkrat poveča.

Omembe vredno pa je, da se na sipine, ki so posejane po vodni površini redno spuščajo ptice in po tleh iščejo kako hrano, verjetno njim ustrezne soli. Ena stranica parka meji na naseljeno področje, kjer se iz številnih vrtičkov prav tako kadi. Gospodinjstva imajo na

kopica manjših gejzirjev, najbolj slikovite pa so blatne mlake, kjer je aktivnost enaka kot v mestnem parku, le da je obseg za nekajkrat večji. Obširnejše so bule, ki se ustvarjajo, višji so curki in počasi se rahlo premikajo večje mase sivega blata. Prizore bi lahko primerjali s kuhanjem ajdove polente v orjaškem kotlu. Obisk je povezan tudi z možnimi nevarnostmi. Priliv obiskovalcev je zelo velik. Če posameznik naleti na potnike dveh avtobusov s kitajskimi ali japonskimi turisti, mora brezpogojno najprej

Vse pa je v slogu »kraške ohceti«. Na več mestih ponujajo večerjo »hanga« in koncert, ki se obvezno zaključijo z bojnim plesom »haka«. Osebnim imam take točke za pasti in se jih načelno izogibam. Vse je preveč umetno in ...drago. Vohal sem po mestu, da bi iztaknil kaj pristnega. Čisto ob prenočišču je bila pri nekaterih vhodnih vratih tabla z napisom »Maori wardens...«, torej čuvaji. Čuvaji česa? Vsakič, ko sem šel mimo, sem preveril, če so vrata odprta. Zvonca ni bilo. Niti kake telefonske številke.

so le nekaj slikanic, ki nikakor niso bile podobne šolskemu učbeniku. Klasični »times«, »Maori times« ni obstajal. Zadnja možnost je predstavljalo sodišče! Pred njim (žal sem pozabil napisati kako se je ustanova imenovala v maorskem jeziku) je čakala večja skupina ljudi in iz dnevnega reda je bilo razvidno, da se bo ob 10. uri začela razprava. Med čakajočimi je bilo več očitnih Maorov. Ženska, ki je bila stranaka v postopku, mi je povedala, da bodo razpravljali o njeni tožbi za pridob-

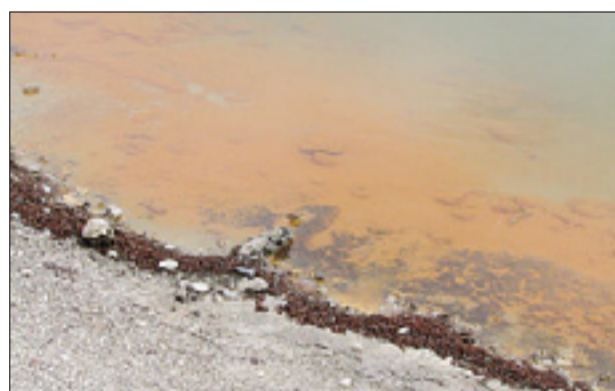
godbje. Ne morejo dokazati česar ne obstaja. Zemljišče mi bodo morali vrniti«, je povedala. Srčno sem ji želel uspeha. Kot tisočim in tisočim, ki se na sodiščih ukvarjajo s pridobitvijo zahrbtno ukradene domovine. Te obravnave pa so večinoma trgovske spekulacije. Če so po

V majhnih koritih se napihujejo mehurji in neprestano brbota blato

Para se iz vodne gladine dviguje v nerednih časovnih presledkih. Ptice kljub prisotnosti žvepla na sipini iščejo hrano

Bolje je, da se temperaturo vode ne preveri z roko

Akvarelne barve na velikem jezeru

Slikanice v jeziku Maori niso bile posebno velika kulturna pridobitev

Na sodišču v Rotorui sta leseni skulpturi svarili obtožene

Maorka iz Rotorue

Morda so bili le gasilci, čeprav besede »fire« ali »firefighting« ni bilo. Med enim od sprehodov sem naletel na šolo. Bilo je pozno popoldan. Vrnil sem se naslednje jutro.

Na Novi Zelandiji naj bi imeli Maori možnost opraviti celotno šolanje v svojem jeziku. Na ostalih solah naj bi se »Pakeha« učili maorskega jezika. Imel sem smolo. Bil je zadnji dan pouka in tajnica, v urad katere sem prodril, ni kazala razpoložljivosti za razgovor. Odslovlila me je po kratkem postopku in med dijaki in dijakinjami, ki so švigali sem ter tja, nisem našel odraslega človeka z narodnoobrambnim nabojevanjem. V mestni knjižnici sem vprašal po čitivu v maorskem jeziku. Imeli

bitev zemljišča. Zadel sem točno v slovi »Waitangi treaty«.

Vstopili smo v dvorano. Bila je podobna kakemu »marae« ali leseni zgradbi, kjer so Maori imeli svoje svete ali parlamente. Za predsedstvom sta bili na steno pritrjeni dve leseni skulpturi spačenih izrazov, podobni tistim, ki jih Maori prikažejo med »hako«. Predsednik je bil pakeha, zapisničarka Maorka. Po uvodnih formalnostih je za besedo zaprosil odvetnik tožene stranke in predlagal odlog. Sodnik mu ga je takoj dodelil in sklical novo obravnavo za dva dni kasneje. Ko me ne tam ne bo več.

Tožnica ni bila posebno zadovoljna. »Moje pleme ni nikoli podpisalo po-

voljo geotermalno vodo, kar tudi iz finančnega vidika ne more biti slabo. Ob zelo aktivnih vrelih pa so opazne usahlje ali skoraj neaktivne mlake. Ker so podzemne moči na tem kraju v očitni recesiji, se brizganje in napihovanje dogajata v dokaj počasnem ritmu. To omogoča zelo natančen ogled vsakega pojava. Mestni park, znan kot Paradise valley springs, je vsekakor drugorazredna točka v sami Rotorui. V neposredni bližini mestnega središča je eno tiholih novozelandskih čud: Te Puia.

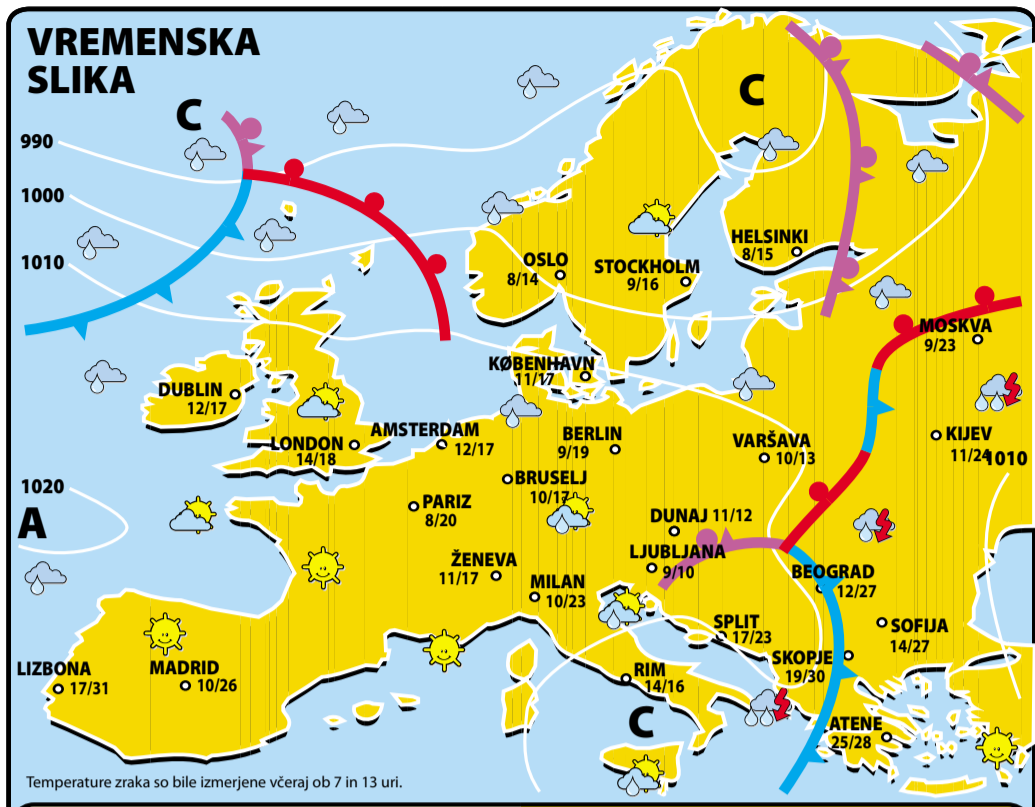
Turistično obiskovanje zanimivosti je na Novi Zelandiji urejeno na popolnoma komercialni ravni. Vse se plača, vendar pa tudi vse deluje. Tujec, ki pride v Rotoruo, bo najprej želel v Te Puio. Če že ne potuje v organizirani skupini, bo na avtobusni postaji lahko naročil katerikoli izlet v bližnjo in daljnjo okolico. Vse bo nato delovalo brez nevarnosti. Je pa Te Puia tako blizu, da se do njega gre lahko kar peš. Dva kilometra na koncu Fenton street. Ali pa z avtobusom mestnega potniškega prometa. Na koncu omenjene ulice, kjer se v Rotorui vse dogaja, se lahko večkrat vidi paro, ki se dviguje iz enega tamkajšnjih gejzirjev.

Posamičen obisk ima velike prednosti. Človek ima možnost, da se po volji ustavi na mestih, ki so zanj najbolj slikovita in brez časovnega priganjanja opazuje delovanje narave, ki v tem kraju ne kaže najmanjšega namena, da bi se umirila. Glavna točka je gejzer Pohutu. Njegovo žrelo je postavljeno na dokaj izpostavljenem mestu. Višina vodnega curka doseže nekje do 10 metrov, čeprav povsod piše, da se dvigne tudi do 30 metrov. Voda nato pada v brezno pod žrelom in na svoji poti pušča slikovite usedline. V tem geotermalnem parku je še

obiskati vse ostale zanimivosti in pustiti Pohutu za kasnejši čas. Vsak Azijec bo namreč ob Pohutuju nastreljal po sto posnetkov in na vsakem bo tudi eden od sopotnikov.

Omenil sem že majhno razočaranje nad izkupičkom etnoloških ciljev iz Rotorue. Računal sem na nekaj, ki bi spadalo v družbeno-politično poglavje. Ne vem... maorsko društvo »edinost«, maorski »dnevnik«, maorski »narodni dom«....

Greben nizkega zračnega pritiska se bo zadrževal nad Alpami in povzročal prihod bolj suhih severnih tokov v visokih legah zlasti v nedeljo, ko bo zaradi tega prišlo do toplotne inverzije. V priležnosti bodo pritekali vzhodni tokovi vse do ponedeljka zjutraj.

Nad severnim Sredozemljem je plitvo ciklonsko območje. Hladna fronta se je pomaknila nad osrednji Balkan. S severovzhodnim vetrom doteka nad naše kraje hladen in še vedno precej vlažen zrak.

DOLŽINA DNEVA
 Sonce vzhaja ob 6.44 in zatone ob 19.16
 Dolžina dneva 12.31

BIOPROGNOZA
 Vremensko občutljivi ljudje bodo predvsem v prvi polovici dneva še imeli vremensko pogojene težave, ki se bodo večinoma kazale kot nerazpoložnost, motnje zbranosti in manjša delovna storilnost. Priporočamo večjo previdnost.

MORJE
 Morje je močno razgibano, temperatura morja 23,2 stopinje C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m	9	2000 m	1
1000 m	8	2500 m	-1
1500 m	3	2864 m	-2

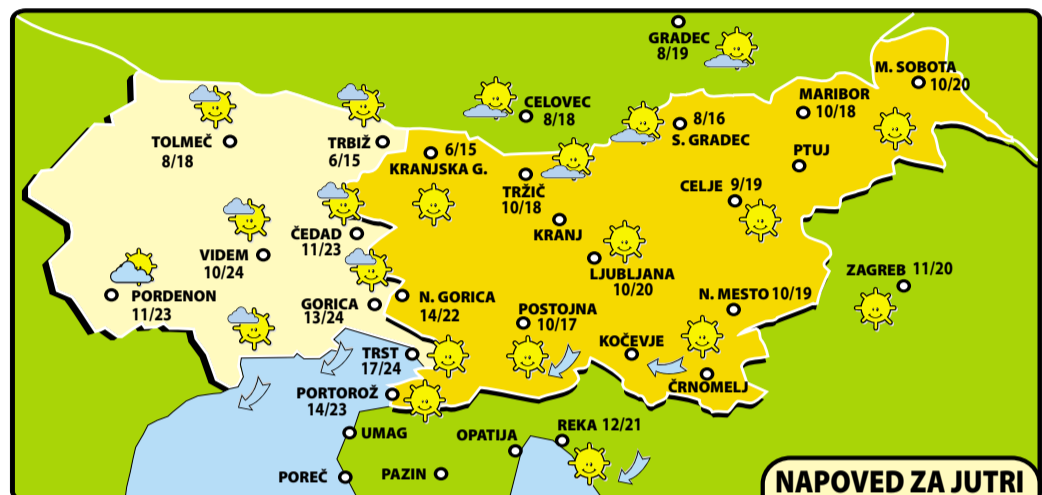
UV INDEKS
 UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu po nižinah 5,5 in v visokogorju 6,5.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

Jasno do delno oblačno po vsej deželi, ob obali bo pihala zmerna burja.

Danes bo precej jasno, čež dan v notranjosti Slovenije občasno zmerno, v vzhodni Sloveniji tudi pretežno oblačno. Zjutraj bo ponekod po nižinah megla ali nizka oblačnost. Na Primorskem bo pihala šibka burja.

Po vsej deželi bo prevladovalo delno oblačno vreme, po zgornji ravnini bo oblačnost večja. Ob obali bo pihala zmerna burja, ki bo čez dan oslabela.

Jutri bo precej jasno, še bo pihala šibka burja.

MEDIJI - V včerajšnji izdaji francoske revije Closer magazine Objava fotografij s princeso Kate zgoraj brez »užalostila« prinčevski par

PARIZ - Francoska revija Closer magazine je napovedala objavo fotografij soproga britanskega princa Williama, Catherine s počitnic v Franciji minul teden, na katerih je Kate "zgoraj brez". Slavnici, ki je trenutno na obisku v Maleziji, se je že pred objavo že odzval in sporočil, da sta užalostena zaradi vnaprejšnje napovedane objave fotografij. "Če je dogodek resničen, to pomeni, da se je čas zavrtel 15 let nazaj," je za AFP dejal vir, ki potuje skupaj s parom. S tem je imel v mislih na veliko medijsko zanimanje za Williamovo zdaj že pokojno mamo, princeso Diano, ki je umrla v Parizu leta 1997 na begu pred paparaci. Vir je še dodal, da monarhija preiskuje avtentičnost fotografij in bodo "nato sprejeli odločitev, kaj storiti".

Revija Closer je v prodaji od včeraj

Closer magazine je prek svoje spletne strani povabil svoje bralce, naj kupijo najnovejšo številko in uživajo v "fotografijah, za katere svet komaj čaka, da jih vidi: cambriska vojvoda zgoraj brez na terasi gostišča". Revija (izšla je včeraj) je nato dejansko objavila nejasne fotografije, na katerih naj bi bila Kate med počitnicami v zasebni hiši v Provans na jugu Francije oblečena samo v spodnji del črne belega bikinija.

vojvodi in vojvodinji," so zapisali v uradno St. James's Palace.

Urednica revije Laurence Pieau je v odzivu zagovarjala objavo fotografij in dodala, da so na prodaj za objavo po vsem svetu. "Te fotografije niso niti najmanj šokantne. Kažejo mlado žensko, kako se sonči zgoraj brez, tako kot milijoni žensk na plažah," je dejala v zagovor. Kot je še pojasnila, je lokalni časnik La Provence na jugu Francije, kjer sta počitnikovala William in Kate, že objavil fotografije para, kako se sončita na terasi, kjer so bile nato posnete fotografije razgaljene Kate.

Na objavo fotografij so se odzvali tudi v uradu St. James's Palace, ki je palača princa Williama in njegove soproge. Poudarili so, da je objava groteskna in docela neodgovorna. "Njeni visokosti sta izredno užalostena zaradi francoske objave in fotografija, ki je na tako grotesken in povsem neodgovoren način vdrl v njuno zasebnost. Dogodek spominja na najhujši izgrede medijev in paparacov v času življenja princese Diane, valižanske princese, in toliko bolj bega vojvodo in vojvodinjo. Njeni visokosti sta v odmaknjeni hiši pričakovala vso zasebnost. Nepredstavljivo je, da je nekdo posnel takšne fotografije. Uradniki, ki delujejo v imenu njihovih visokosti, še že posvetujejo z odvjetniki o možnostih, ki so na voljo

"Še vedno so na spletu. Nihče se ne zgraža," je dejala Pieaujeva. Revija Closer ima ekskluzivno pravico do fotografij Kate zgoraj brez, a jih namerava prodati drugim revijam po vsem svetu. Koliko je revija plačala za fotografije, urednica ni želela razkriti. Je pa povedala, da je fotografije posnel profesionalni fotograf, s katerim je revija v preteklosti že sodelovala.

Objava fotografij je za britansko kraljevo družino nova neprijetnost po nedavni objavi golih fotografij Williamovega brata Harryja v britanskem tabloidu. (STA)

CENE Najdražja mesta na svetu Oslo, Zürich in Tokio

ZÜRICH - Študija švicarske banke UBS je pokazala, da so Oslo, Zürich in Tokio najdražja mesta na svetu, največja kupna moč pa je prav v Zürichu, ki je finančna prestolnica Švice. Najnižje je se uvrščata indijski mesti New Delhi in Mumbai. Ljubljana se je uvrstila na 43. mesto. Švicarska banka je primerjala cene 122 dobrin in storitev 72 mest po svetu in ugotovila, da sta dve od treh najdražjih mest na svetu v Evropi. Trojici najdražjih sledijo Ženeva, København, Luxembourg, Stockholm, Caracas in London.

V primerjavi višine plač največ zaslužijo v Zürichu, sledita pa mu Ženeva in København. Oslo, ki po rezultatih študije velja za najdražje mesto na svetu, je po višini plač na četrtem mestu.

TA TEDEN EDINOST PRED 100 LETI

Edinost poziva tržaške Slovence, naj vpišejo svoje otroke v slovenske šole. »Ohranimo svojo deco svojemu narodu! Pri Sveti Mariji Magdaleni Zgornji je novo poslopje otroškega vrtca družbe sv. Cirila in Metoda dovršeno.

Lično poslopje s svojim vrtom in lepim razgledom: toliko stavbena, kolikor šolska komisija sta se prav pohvalno izrazili o vsej stavbi.

S tem novim zavetiščem naših otrok je izpopolnjena praznina, na katero smo gledali z morečo skrbjo bodočnosti nasproti. Kakor da bi viselo prokletstvo nad tem našim življenjem v Sveti Mariji Magdaleni Zgornji, je natihoma, a stalno deloval strupeni vpliv tujinstva na nežnih srcih naše mladine tako, da je, popolnoma odtujena svojemu narodu, z zaničevanjem odvrčala svoj materini jezik. Kje drugje je oče, kje mati, da bi bila tako zaslepljena in neznačajna, da bi svoje otroke vzgajala v tujem jeziku ter jim v nežnih srcih skrunila ljubezen in spoštovanje do lastnega materinega jezika? Takov zločin na lastni krvi je možen le še med našimi zavedenimi rojaki v onem predelu naše okolice.

Rojaki, Magdalenčani! Ali naj res dopustimo, da nam tu propade slovenski rod? Ne! To se ne sme zgoditi! Pri Sveti Mariji Magdaleni Zgornji mora priti novo življenje narodnega preporeda: prenehati mora potujčevanje naše nežne dece, da izgine sramota renegatstva in janičarstva.

Magdalenčani! Proč s poniževanjem in zatajevanjem svojega slovenskega jezika! Bodimo moške, jekleni značajji, zvesti sinovi svojega rodu! In k temu ravno naj pripomore naš slovenski otroški vrtec, kjer se bodo naši otroci učili v svojem jeziku in se jim bo vcepiljo v nežna srca spoštovanje in ljubezen do materinega jezika. V tem novem zavetišču bodo zavarovani proti vsem slabim vplivom ulice. Bodite uverjeni slovenski stariši, da Vas bodo otroci hvaležno ohranjali Vaš spomin. Pridite in vpišite svoje otroke v slovenski otroški vrtec!

TA TEDEN PRIMORSKI DNEVNIK PRED 50 LETI

Pri spomeniku v Bazovici je tokrat potekala dvaintrideseta obletnica smrti bazoviških junakov. »Množica slovenskih in italijanskih antifašistov se je poklonila spominu in veliki svetli žrtvi štirih bazoviških mučnikov. Pred spomenikom na bazoviškem strelišču so se zbrali predstavniki raznih protifašističnih in partizanskih organizacij, naprednih političnih strank, zlasti mnogi pa je bilo mladine.

Uradno proslavo obletnice ustrelitve štirih bazoviških junakov je otvoril Vekoslav Španger, ki je dejal, da je pred dvaintridesetimi leti njih kri oškropila to našo kraško zemljo in njih trupla so obeležala na tem kraju, ker so zahtevali svoje pravice, pravice slovenske manjšine. Zahtevali so pravice enakopravnega državljanstva in boljšo bodočnost za kmeta in delavca. Za iste cilje je pozneje žrtvovalo življenje na tisoče in tisoče borcev.

Po enominutnem molku vseh prisotnih je zapel bazoviški pevski zbor zalostinko Žrtvam. Nato je stopil pred mikrofon prof. Zorko Jelincič, ki je v slovenščini orisal sedanji položaj slovenske skupnosti, ki živi v Italiji. Podrobno je navedel vrsto kršitev mednarodnih obveznosti in splošnih pravic človeka in predvsem podčrtal raznarodovalne gradnje v devinsko-nabrežinski občini.

Govornik je podčrtal, da to ni le en slučajni ali izolirani pojav, temveč da gre za široke načrte revanšizma in fašističnih krogov, ki skušajo na najrazličnejše načine raznaroditi naše področje. Zato tudi tako odlagajo z izvajanjem sprejetih obveznosti, za kar nosi prvenstveno odgovornost krščanska demokracija kot vodilna stranka. V takih pogojih je svetel vzgled bazoviških junakov še zlasti pomemben in važno je dejstvo, da je pričelo tudi novo mlado pokolenje hoditi po isti poti borbe proti novemu fašizmu, borbe za pravice našega ljudstva. Sami bomo branili naše pravice proti komurkoli. Nato je spregovoril še Giovanni Postogna, ki je orisal mučno ozračje, ki je vladalo v letih fašizma in zmogoviti vseljidski odpor Italijanov in Slovencev proti fašizmu.